

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

20
ДИНАРА
1952

Година XX — Број 343
Субота, 26 јул 1958

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

ФЛАШ ГОРДОН

ВИДИМ ШТА МИСЛИТЕ! НАРОД ЗАИСТА ИЗГЛЕДА ЗАДОВОЛАН! АКО СЕ НЕШТО ЗАИСТА КУВА, ОНДА ТО НИСУ ОВИ ЉУДИ!

НАДАМ СЕ ДА СЕ ВИЛИЈЕВО ПРЕДОСЕЊАЊЕ НЕЋЕ ИСПУНИТИ!

ШТА ЈЕ ОВО? ЛОВ НА БИСЕРЕ?

НЕ! ПОКУШАВАМО ДА СТАБИЛИЗУЈЕМО ТРГОВИНУ, ДА УВЕДЕМО НОВАЦ... И ДЕЦА... ЦИ ВАДЕ ОВО РЕТКО КАМЕЊЕ КОЈЕ УПОТРЕБЉАВАМО УМЕСТО НОВЦА!

ЉОНЕ! ГОС'Н ЉОНЕ! УПОМОК! АРМОН...

ПОМОЗИТЕ АРМОНУ! УПОМОК!

НЕ ВИ! ЈА КУ ЗАРОНИТИ!

DAN BARRY 8-11

ЕНО ГА... КАО ДА ЈЕ ПРИЛЕПЉЕН ЗА СТЕНУ... КАО ДА НЕ МОЖЕ ДА СЕ ОТРГНЕ!

ОХ! НЕШТО ГА ЗАИСТА ДРЖИ... АХ... ЕВО... ОДЛЕПИО САМ ГА...

БРЗО! ИЗВУЦИТЕ ГА!

ПОСЛЕ ДУГИХ, ДУГИХ МИНУТА БЕШТАЧКОГ ДИСАЊА...

ПОКРЕНУО СЕ... ШТА СЕ ДОГОДИЛО ДОЛЕ, ФЛАШЕ?

НЕ ЗНАМ... НИ ЈЕ МИ ЈАСНО!

DAN BARRY 8-12

У овом броју:

- ВРЕМЕ У НАШИМ КРАЈЕВИМА
- РАТНИ ПОКЛИЧИ
- ЧУДНИ ИЗУМИ
- СТРИПОВИ:

Баши челик, Паја, Мики, Флаш Гордон, Бим и Бум, 7 папуљака и зла вештица, Пламена стрела, Вучко и прича у сликама Од Икара до ракете.

Коњске ирке у прошлости

Стари Јевреји су били љубитељи коњских трка. Соломон је организовао прва такмичења ове врсте и присуствовао тркама у којима је учествовао по више десетина такмичара. Још неколико столећа пре наше ере и у античке Олимпијске игре уведене су трке у којима су учествовали такмичари на колицима са коњском запрегом или само јахачи на коњима.

У римским циркусима је одржавано пет врста коњичких такмичења. Једна је била врло слична данашњим тркама само што коњаници нису имали ни седла ни узеније. Ове „сложене“ направе уведене су тек после више столећа из Азије. У циркусима су одржаване и трке са запрегом и „кавалкаде“ или „севираде“ од којих су постале наше ирепонске трке и разне врсте стипл-чеза.

Римљани су имали цокеје као и коњске тренере зване „агитатори“ који су много плаћани. Постојао је и цокеј клуб чији је председник имао на хиподрому-циркусу трибину по стављену баш прекопута Цезарове трибине. Он је лично организовао све трке. Да би се избегле подвале стартери и судије су били службеници готово највише плаћени у Риму.

У прво време цокејима су биле дозвољене капице само беле, плаве, црвене и зелене боје, а Домицијан је доцније одобрио употребу и златне и пурпурне. Цокеји су у почетку били робови али је њихов углед праћен баснословним приходима, брзо растао. Чувен је био цокеј Еутихус који је на дан једне своје велике победе варирао две хиљаде сестерци-

ја што износи око 60 милиона данашњих француских франака. Угледни Римљани су тек касније почели да јашу и тако постали први центмени јахачи.

У Риму су постојале кладаонице а грађани који су све своје имање изгубили при опкладама на коњским тркама нису били ретки. Стартовало се као и данас само без старт-машине. Сви коњи би се поре-

ђали иза једног канапа набељеног кредом. У тренутку када је „дезињатор“ са врха своје куле давао знак за старт канап се спуштао и коњи полетали у пуном трку.

У Средњем веку коњске трке су се прво појавиле у Француској где је галско становништво нарочито задржало врло живе римске традиције. Стари Французи су били одлични коњаници и радо су организовали трке са препонама или стипл-чез. Одржаване су трке на хиподромима уз бројно учешће публике и високе опкладе.

Један стари народни еп из 500 године описује велику трку у којој је врховни управник Бретона обећао за награду најбољем коњанику и победнику трке... своју ћерку. Од 1370

године помињу се коњске трке у Семиру и на Златној Обали а 1289 године почело се са стипл-чез тркама између Париза и Бар сир Сена у дужини од 45 миља. У једној таквој трци када су учествовали краљ Карло VI и његов брат војвода од Турена победио је војвода и добио награду од пет хиљада франака што у данашњем нов-

цу износи око милион и по динара.

За време Револуције коњске трке су у Француској биле забране. Поново их је успоставио Наполеон али је забрањено клађење које је опет дозвољено тек 1833 године.

Организоване коњске трке у Енглеској дуго нису постојале. Строги Кромвел је био одлуч-

ни противник овакве дангубе и 17 септембра 1656 године пред Парламентом је извргао руглу француске коњичке са-станке: „Чуо сам да се неки од вас жале што код нас нема коњских трка, борби петлова и осталог... Све док народ и бог буду сведоци таквих осећања код вас они ће вас презирати. У Француској се такве ствари трпе. Ми смо се задвојили духом реформи и сачуваћемо нашу земљу од таквих лудости.“

Зато су се трке у Енглеској појавиле тек после Кромвелове смрти. Прве штале су саграђене на теренима Њумаркета и стазе су биле окружене шумом. Коњи су у почетку храњени свежим јајима и појени шпанским вином. Енглези су први изумели правила коњских трка и створили цокеје у савременом смислу (од француске речи „жаке“ што значи мали слуга). Ови су били опуномоћеници својих господара и такмичили су се у њихово име и за њихов рачун.

Сви тркачки коњи енглеске расе који се сматрају као најбољи и најбржи тркачи потичу од три претка из Енглеске: Мечема, Херода и Еклинса, ојдребљених око половине XVIII столећа. Између потомака ова три пастува дошло је за два столећа до многобројних укрштања која су довела до усавршавања пунокрвних коња у погледу брзине али и до њихове дегенерације. Данашњи тркачки коњи се лако повреде и не користе се у друге сврхе.

У далеком свету

Ритмички покрети мајке док спрема ручак за породицу у њеним леђима. Кад огладни и пробуди се ручак ће већ бити спавали су овог малишана на готов.

Сеоски ковач седи испред свог каменог наковња. Мехови од животињске коже и бушно рачвасто дрво воде ваздух на огњиште, Гвозденим чекићем ковач кује нове и мотике. Обе слике су из предела Белгиског Конга, северно од језера Кишу, поред вулкана Њамлагира.

220 племена Источне Африке

Причало се да је за време последњег рата један официр отишао свом пуковнику и изјавио да Африку добро познаје пошто је провео у Кенији неколико година. — О, врло добро! — узвикнуо је пуковник. — Онда ви говорите афрички.

Неколико недеља доцније официр је био прекомандован у једну јединицу британске армије на граници Западне Африке. Ту се установило да „афрички“ језик који је он научио у Кенији — свакилик — не може бити ни од какве користи његовој јединици.

Сасвим је погрешно казати да било ко говори „афрички“, исто као што се не може рећи да неко зна „европски“. Јер, на пространству од 680.000 квадратних миља Британске Источне Африке живе људи који се међусобно разликују толико као, рецимо, Енглези од Индуса, Грка, Пољака или Турака.

Око 20 милиона Африканаца који живе само у Британској Источној Африци образују неких 220 племена. Не разликују се они само по језику, већ и по изгледу, узрасту, боји, религији и начину живота. Нека од ових племена су малобројна — имају само по стотинак душа, док нека и више од милион. Припадници неких су сасвим црни, других светлотамни, неки имају типична црначка лица с пљоснатим широким носем и дебелим уснама, док други донекле личе на Европљане.

Мада су тамо извршене разне промене, племенски систем је остао нетакнут. Мало Африканаца без обзира колико су школовани, заборави да припада свом племену — баш као што Шкотланђанин увек остаје Шкотланђанин, а Индус заувек Индус. Свако племе има свој језик.

Међу толиким племенима има и таквих која живе потпуно примитивним животом као њихови пра-прадедови. Многи још живе у колибама од блатне какве су правили њихови преци. У забаченим крајевима постоје и племена чија је одећа од животињске коже или чак иду потпуно неосвећени.

Али док су нека племена о-

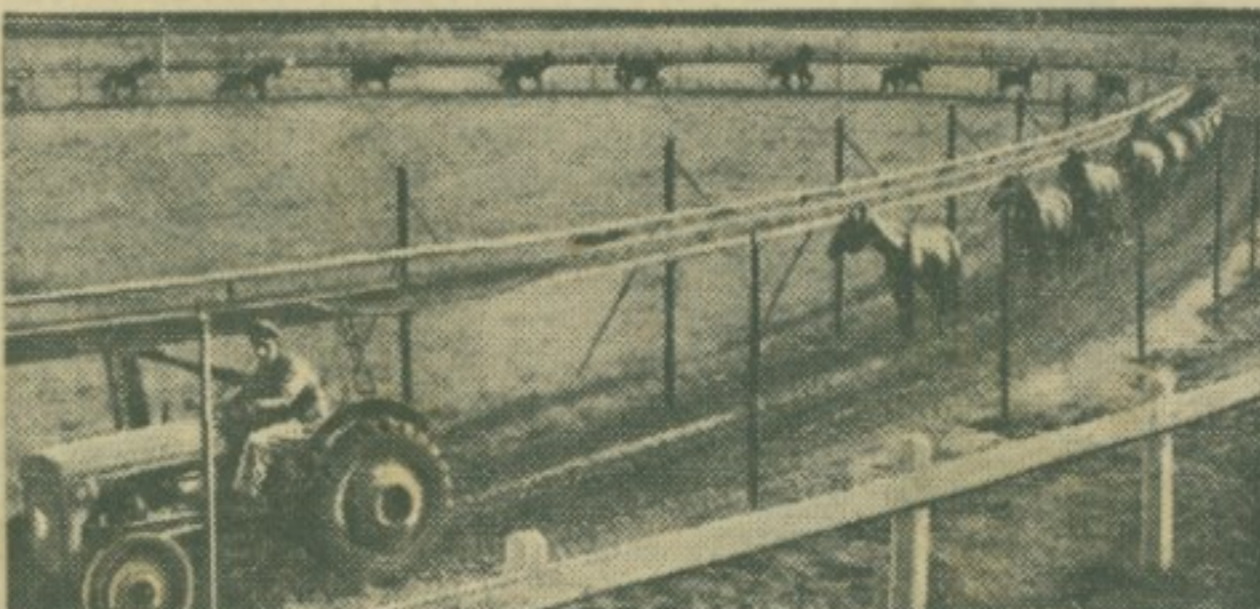
стала по страни од цивилизације друга су је свесрдно прихватила. Међу најмање прогресивне, али свакако најинтересантније, спадају људи племена Масаи који тек од недавно почињу да схватају предности новог начина живота, мада су међу првима дошли у контакт са белим људима.

Нека племена, чије се земље граниче са Масажима, веома се разликују од њих јер су неупоредиво прогресивнија. Чага у Тангањики, на пример, као и друга племена Кикују, у Кенији, има и других племена која су видно напредовала: Вакикују, Вачага, Баганда, Тесо, Вањакуса, Јалуо Свахили и Вакамба.

Давно, још у дане када је Марк Твен крстарио по реци Мисисипи, железничка компанија Рок Ајленд одлучила је да сагради мост великог распона између Рок Ајленда у Илиноису и Давенпорта у Ајови. Пшеница и остали производи које су први насељеници успевали да одгаје, доношени су на воловским и коњским колима с високим точковима до Мисисипија, одакле су отпремани бродовима низ и уз реку.

Сопственици бродова, плашећи се озбиљне конкуренције, потражили су судску забрану за изградњу моста. Али после дугог судског спора одлука је пала — да се мост изгради.

Један човек тренира 32 коња

За једног тренера у Холандији био је велики проблем свакодневно вежбање 70 коња — а све је морао сам да обави. Да би олакшао себи он је начинио једну дугачку

КРАТКО

Међутим, цео спор се обновио када је један брод ударио о мост. Богати сопственици бродова ангажовали су Цац Вида, познатог адвоката да их заступа.

Последњег дана суђења сала је била препуна. Цац Вид, у свом завршном говору пред поротом, успео је да публику држи као у неком заносу пуна два часа.

Када је узео реч бранилац тужене стране, железничке компаније Рок Ајленд, публици га је очигледно сажаљева-

ла. Он је говорио само један минут:

— Прво желим да честитам свом супарнику на његовом бриљантном говору. Никад ни сам чуо такав. Али, господе поротници, Цац Вид је оставио неразјашњену главну ствар. Наиме, захтеви оних који путују са Истока на Запад и обратно нису ништа мање оправдани од захтева оних који плове уз и низ реку. Једино је питање о коме треба да одлучите — да ли има веће право онај који путује уз или низ реку од оног који мора да пређе преко реке.

Није требало дуго времена да порога донесе једногласну одлуку у корист тужене стране коју је бранио неугледни адвокат из унутрашњости. Име му је било Абрахам Линколн

НИСУ МАЈМУНИ ЈЕВТИНИ

Варају се они који мисле да се мајмуни могу купити за мале паре. Најјевтиније врсте коштају у Америци по 25 до 50 долара. Гибони се продају од 125 до 175; тринасти павијани од 50 до 350; шимпанзи између 500 и 1.500, а младе гориле достижу фантастичну цену од 3.500 до 5.000 долара.

Необични »вајар«

Ако сте пажљиво посматрали делове шуме који су изложени олујама, онда сте могли да видите да нису права стабла ни оних дрвета која расту усправно као, на пример, бор. Још док су млада стабла она се повијају под утицајем сталног струјања ваздуха и тако добијају често разне облике. На слици се виде брезе у Казахстанској области које су се искривиле и добиле ове облике под деловањем ветра, тог необичног „вајара“. Бреза је дрво које се често помиње и у књижевности. Има леп изглед. Отпорна је према хладноћи, па се зато може видети и у поларној области. Дрво јој је добро за гориво и за грађу, а младе гране се употребљавају за израду метала.

Ојеш лећећи шањир

Битер, шеф пилота путничких авиона на ваздухопловној линији Бахија—Рио де Жанейро, поднео је званични извештај у коме каже да је недавно иза његовог авиона летео, а неколико пута га је чак и облетео неки чудни предмет. Путници и остали чланови посаде потврдили су ово. „Тањир“ је био изванредно светао и „понашао“ се веома чудно: пошто је мувевитом брзином обилао око авиона изненада је престао да се креће и остао непомицан у ваздуху. После неколико минута спустио се далеко испод авиона и изгубио некуд. Чланови посаде неког другог авиона такође су пријавили да су над тим истим подручјем видели један летећи тањир.

ВОДЕ има и на сувом

Бели облак који се диже из судова са загрејаном водом називамо паром. Верујемо да она покреће парне машине.

Стварно, водена пара је невидљива као и сам ваздух, а облак је већ вода, то јест ње не ситне честице. Вероватно нисте знали да у једној соби

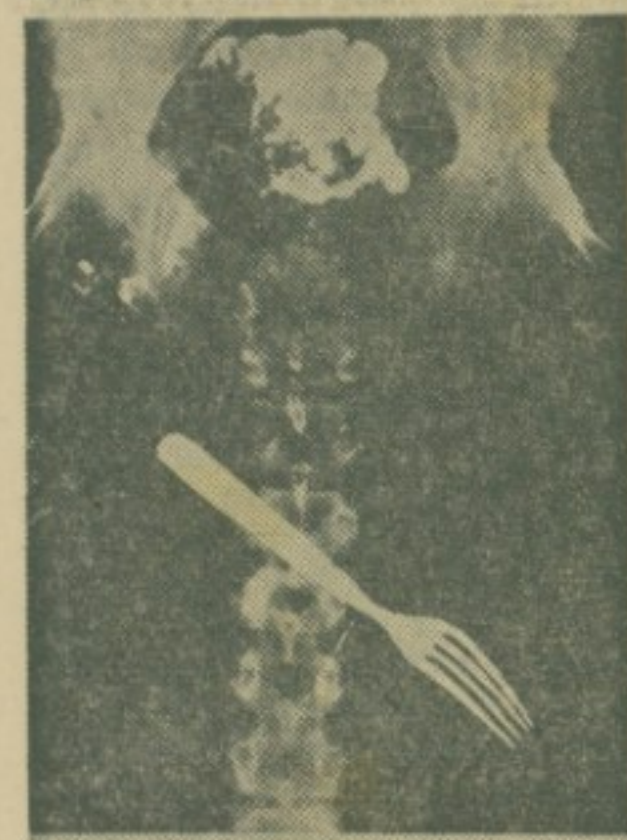
средње величине може да буде и један литар воде, у виду невидљиве паре. А када бисте завирили у парни котло локомотиве, изгледало би да у њему постоји само вода која кључа, али никакви облаци се не би видели.

Данас више

Пре тридесет година најбоље кокошке у свету носиле су највише 200 јаја за годину дана. Данас, захваљујући најновијим научним достигнућима, кокошке те исте врсте могу да снесу преко 300 јаја годишње.

НЕОБИЧНО чак и за рендгенолога

Када је пре 63 године Вилхелм Рентген, професор на универзитету у Вирибургу у Баварској, открио X-зраке, није ни сањао о њиховој дошњи-

јој многострукој и корисној употреби.

Један бивши поморац отишао је у стару болницу у Вуду, у САД, и пожалио се на болове у стомаку. Радиолог је открио виљушку коју је овај прогутао још пре пет година.

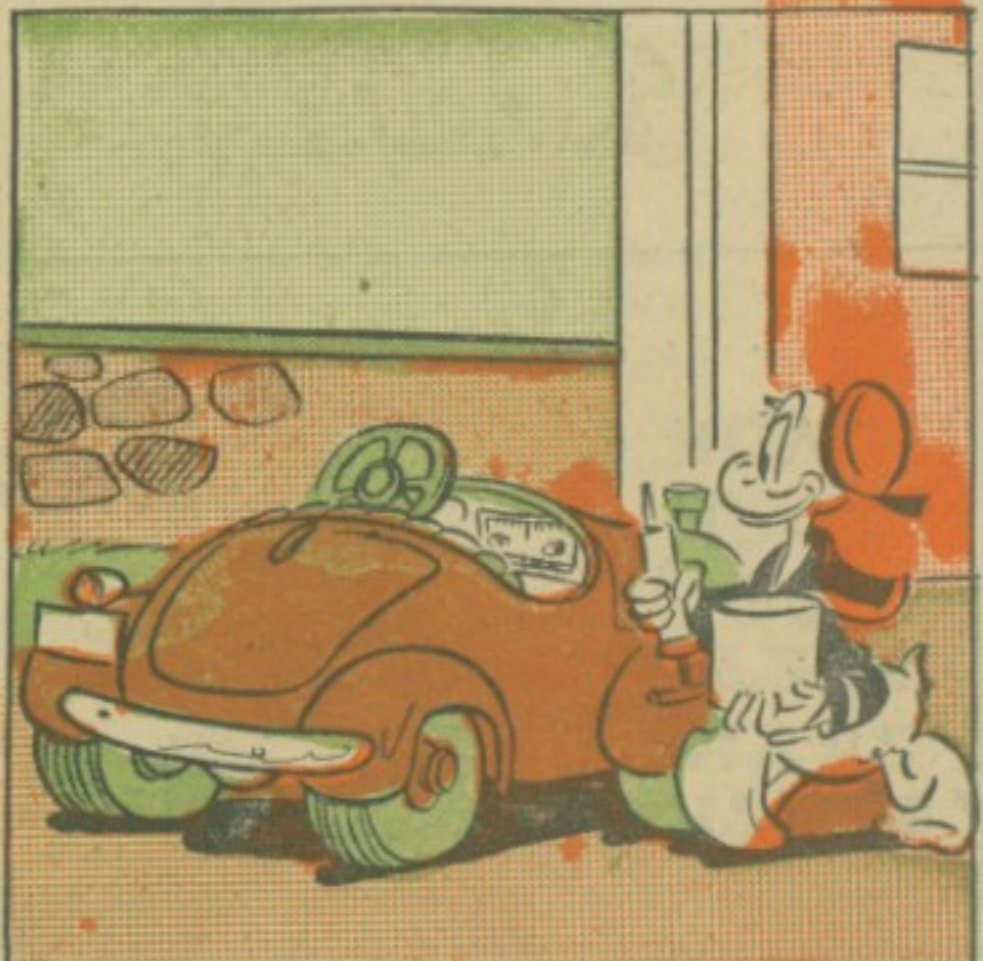
ПАЈА ПАТАК

КАКО БИ БИЛО ДА СЕ МАЛО ПРОВО-ЗАМО ВАН ГРАДА?

САМО ПОД УСЛОВОМ ДА ПОДМАЖЕШ КОЛА! ПРОШЛИ ПУТ СУ ТОЛИКО ШКРИПАЛА... МИСЛИЛА САМ ДА ЋУ ПОЛУДЕТИ!

ДОБРО! У РЕДУ!

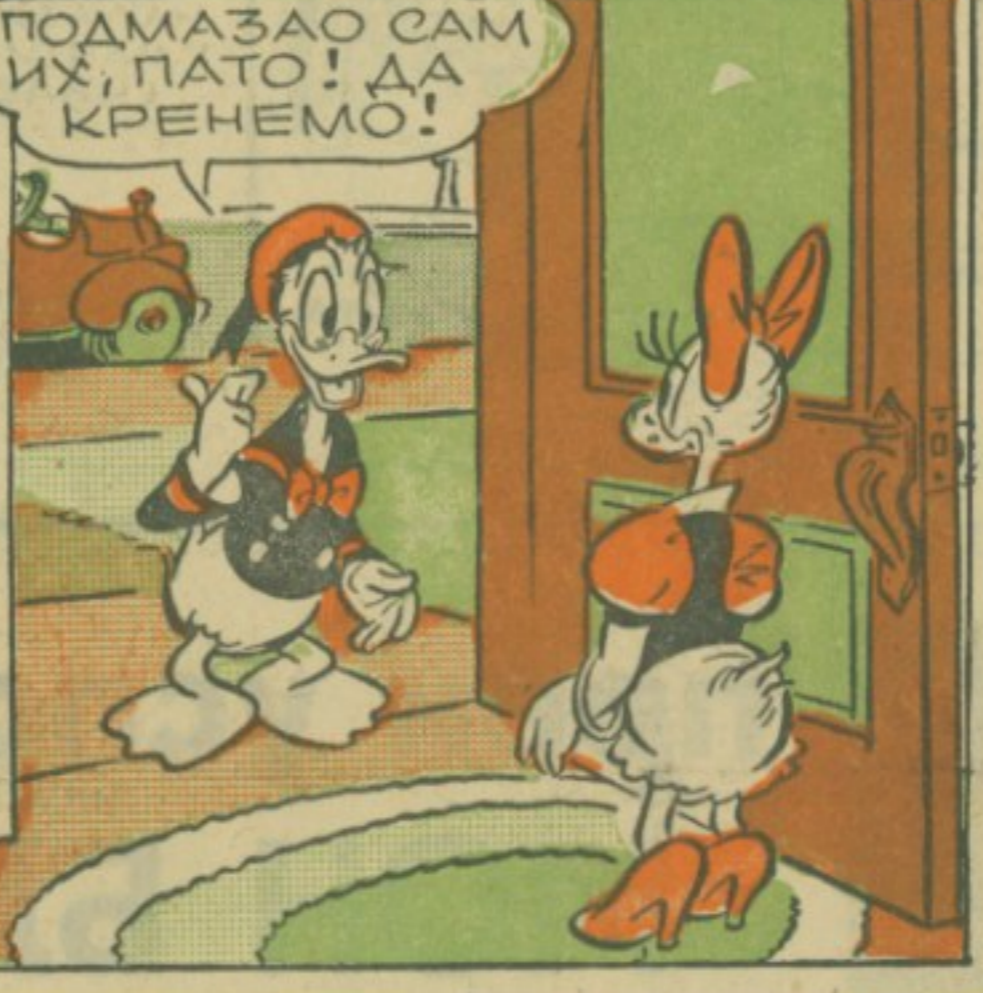
ТАКО! ВАЈДА ЋЕ ДВА ЛИТРА УЉА БИТИ ДО-ВОЉНО!

ВАЈА... ИМА У ОВИМ КОЛИ-МА ВИШЕ УЉА НО У КАКВОМ ПЕТРОЛЕЈСКОМ ИЗВОРУ!

СВЕ ЈЕ ПОДМАЗАНО, СЕМ РАДИО-АПАРАТА!

ПОДМАЗАО САМ ИХ, ПАТО! ДА КРЕНЕМО!

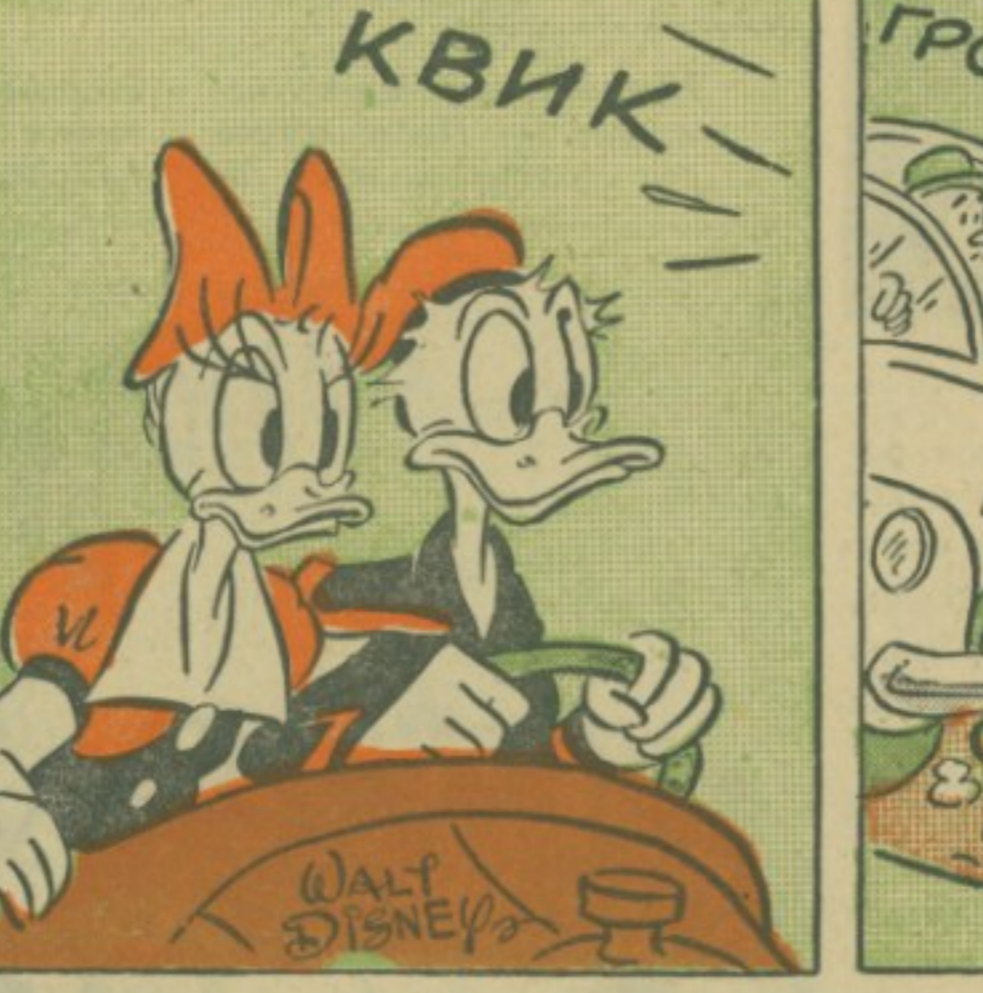

ПРИМЕЋУЈЕШ ЛИ, ПАТО? ВОЗЕ ТИХО К'О КАД МАЧКА ГАЗИ ПО МАСЛУ!

ШТА ВЕЛИШ ЗА МАЛО МУЗИКЕ?

ВОЗАЧИ, ПАЖЊА! НА ПУТУ 10 КРКЉА-НАЦ ОД КОЛА! ИЗБЕГАВАЈТЕ ПУТ 10!

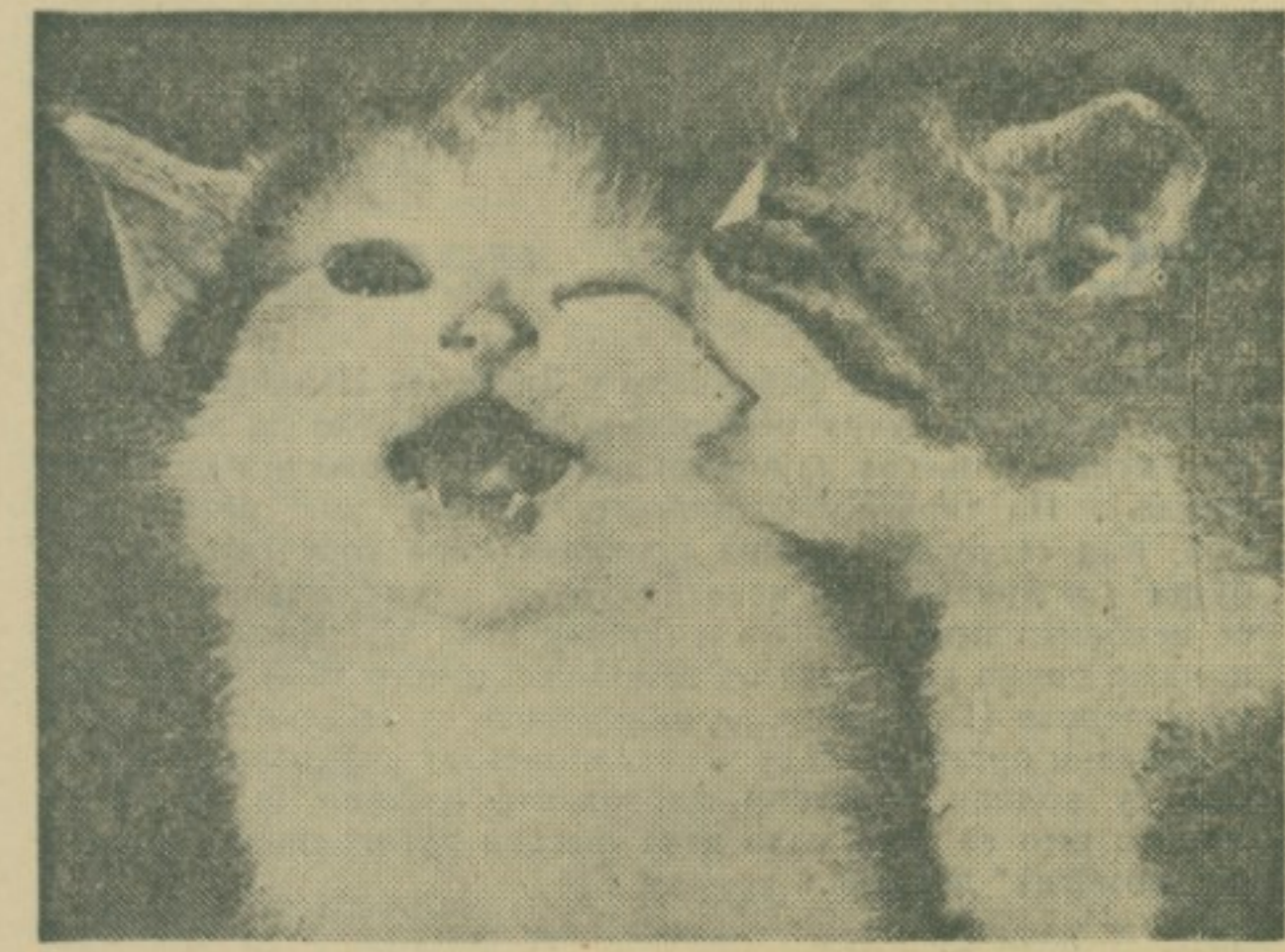

КВИК

ГРО-ГРО! КВИК! ГРО-ГРО!

МИКИНА ФАРМА СВИЊА

ЛЕПА НАГРАДА

У Њујорку је обављен избор најбољих фотографија које је жири предложио за награду. Трећа награда у износу од 90.000 динара, додељена је Хауарду Роуу, из Корнинга, за ову фотографију животиња која је једнодушно проглашена за најбољу на овој изложби.

Јапански Робинсон Крусо

Јапан има свога живог Робинсона Крусоа. То је шездесетогодишњи Саканчиро Мураками, једини становник малог острва Сикуне у јапанском Унутрашњем Мору.

Мураками је раније живео у Хирошими, али је убрзо после повратка из рата одлучио да побегне из пустоши разореног града и настани се на овом ненасељеном острву, четрдесетак километара од обале.

За тринаест година самовања Мураками се снабдео свим животним потребама. Његови вртови и житно поље сада захватају једно јутро. Раније је покушао чак да насади кокоши и гуске, али су пилићи поцркали због недостатка хране, у којој је и он тада оскудевао.

Сада је његов једини друг и пријатељ једна мачка, коју је назвао Фуџи. Њу му је поклонио неки рибар кад се случајно зауставио код острва пре годину дана.

Кости од пластичне масе за псе

никад краја изумима који готово преко ноћ до богатства. Тако је један чикашки индустријалац почео да производи пластичне кости за псе, које се у реклами називају „псећа радост“. И раније је било сличних покушаја, али је тек овај освојио срца свих љубитеља паса у САД, јер кости имају мирис шунке који траје исто толико дуго колико и сама кост.

ХЛЕБ ЗА УДОВИЦЕ

Захваљујући једном завештању од 450 флорина, које је оставила нека удовица из Тур-де-Пелза у Швајцарској, чак ни за време тешких рат-вековима већ на одређеним година које нису мимои-све удовице из тог места до-бијају на дар по један бели хлеб. Интересантно је да се овај чудни обичај није гасио чак ни за време тешких рат-них година које нису мимои-шлие ни ову неутралну земљу.

Ripley's

ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ!

**СЛОН
КОЈИ
ЈЕ
ПОБЕДИО
ЈЕДНУ
ВОЈСКУ**

**ГУЛАМ
АЛИ**

СЛОН У МУСЛИМАНСКОЈ ВОЈСЦИ РЕШИО ЈЕ БИТИ КУД ТАЛИКОТЕ (ИНДИЈА), 1565 ГОДИНЕ. ТИМЕ ШТО ЈЕ ЗГРАБИО СУРЛОМ НЕ-ПРИЈАТЕЉСКОГ ЗАПОВЕДНИКА И ДРЖАО ГА У ВАЗДУХУ СВЕ ДОК СЕ ЊЕГОВЕ ТРУПЕ НИСУ ПРЕДАЛЕ. КАД ЈЕ КАСНИЈЕ СЛОН УГИНУО У АХ МАНАГАРУ МУ ЈЕ ПОДИГНУТ СПОМЕНИК

**ЈЕДНА НАСТРЕШНИЦА
У ЛИВЕРПУЛУ (ЕНГЛЕСКА)
НАСТАВЉЕНА ОД КОСТИЈУ КИТА
СЛУЖИ ВИШЕ ОД 100 ГО-
ДИНА**

**НАЈХРАБРИЈИ
ОД СВИХ
РИМЉАНА**

ЗАРОБЉЕНОГ ВОЈСКОВОЂУ МАРКУСА АТИЛУСА РЕГУЛУСА ПУСТИЛИ СУ ФЕНИЦИЈАНИ ДА СЕ ВРАТИ У РИМ ДА БИ СЕ ЗАЛОЖИО ЗА ОКЛАПАЊЕ МИРА. УМЕСТО ТОГА ОН ЈЕ РИМУ САВЕТОВАО ДА НАСТАВИ РАТ. А ЗАТИМ СЕ ДОБРОВОЉНО ВРАТИО У ЗАРОБЉЕНИШТВО. ФЕНИЦИЈАНИ СУ ГА УБИЛИ НА ТАК НАЧИН ШТО СУ ГА У БУРЕТУ, НАЧИКЦАНОМ ИЗНУТРА ОШТРИМ ШИЛОЦИМА, ГУРЊУЛИ НИЗ ПЛАНИНСКУ ПАДИНУ

**ЈЕДИНИ
НА СВЕТУ
СПОМЕНИК
ПИСМУ
НАЛАЗИ СЕ
У ЧИЛИ**

ПОДИГНУТ ЈЕ У СПОМЕН ПИСМА КОЈЕ ЈЕ ШПАНСКОМ КРАЉУ КАРЛУ У ПУТИО ВАЛДИВИО — ОСНИВАЧ ЧИЛЕА

**КАМЕНЕ КУКЕ У ТИЦИНУ
(ШВАЈЦАРСКА) ГРАДЕ СЕ БЕЗ МАЛ-
ТЕРА А ИПАК ТРАЈУ ВЕКОВИМА**

Као Монт Еверест и Мон Блан је столећима сматран за неприступачан врх. Због многобројних несрећних случајева у масиву највише планине Европе становници Шамонија и алпских предела Француске и Италије назвали су Мон Блан — „планина људождер“.

Али, радозналост људи и њихова жеља да савладају и такво једно чудо достигли су крајем 18 века свој врхунац. Неколико група водича и истакнуте личности тадашњег међународног планинарства припремили су 1786. године пројекат за освајање Мон Блана. У Шамонију и Сен Жервеу више десетина аматера читаве дане су пиљили кроз дурбине у правцу блиставих, снежних врхова тражећи на глечерима и литицама плећатог дива најбољи приступни пут. Увелико се говорило да женевски физичар и геолог Бенедикт де Сосир заједно са француским водичима који су почели да граде склонштита дуж стазе која води на Мон Блан, припрема велики поход. Александар Дима отац, коме је био потребан узбудљив и оригиналан мате-

Др Пакар

ријал за један његов нов роман, потстичао је смеле духове. Касније је он у томе успео и тако постао први књижевник који је за мотив свог романа узео један велики спортски подвиг.

Противници успона на Мон Блан називали су све оне којима се таква мисао зачела у глави фантастима и говорили да на врху Мон Блана нема довољно ваздуха, тако да ће се људи погушити као муве, а хладноћа је толика да ће

први успон на МОН БЛАН

Исправање једне неправде. — После готово два столећа енглески и-

сторичари су пронашли правог првог освајача највећег врха Европе.

Сосир се годину дана после Пакара попео на Мон Блан са 18 водича

ноћу умрети од студени и по ред најтоплије одеће.

Осмог августа 1786. године ипак се пошло у освајање Мон Блана. Готово два столећа све експедиције света сматрале су водича Балмаа из Шамонија као победника. Чак је на излазу из цркве у Шамонију постављена за успону на првог великог планинара његова биста.

Међутим, пре кратког времена два истакнута британска историчара Грахам Браун и Гевин де Гир дошли су до нових података о првом успону на Мон Блан и утврдили да је ранија верзија ипак превара. Објавили су доказе који потичу из пера самог Балмаа. Из њих се види да је први на Мон Блан крочио лекар из Шамонија Габријел Пакар. Балма је био само члан експедиције ко-

Водич Балма

је да се још исте вечери успијемо на врх. Ја сам га следио. Једног тренутка видео сам испред себе нешто црно. Био је то његов шешир који је однео ветар. Налазили смо се недалеко од врха. Пошао сам улево да бих избегао окупити снежну стрмину коју је Пакар храбро савладао. Стигао је с десне стране на гребен испред самог врха и усперо је био и на њему. Услед скретања нешто сам закаснио и морао сам да трчим да бих

га стигао. У том тренутку било је 18 сати и 23 минута.

Из Шамонија су дурбинима пратили наточевачанске напоре два планинара. Изгледа да је многим Пакаровим супарницима било криво што их је он претекао тако да су за победника и освајача Мон Блана прогласили Балмаа који је био водич.

Као што се види и Пакар је имао свог Тенсинга као и освајач Монт Евереста Каилари. И њему су оспоравали да је први крочио на врх Мон Блана. Историја се поновила. Али је овога пута око питања првенства подигнута знатно мања прашина него пре 170 година. Уствари, и у првом и у другом случају било би најправедније рећи да су оба човека заједничким напорима освојили највише врхове Европе и света. У току пењања на Мон Блан које је трајало два дана Пакар и Балма су прв пут биваковали на гребену Корбо, а затим су се одмарали у склоништу данас познатом под именом Балма. Следећи предак био је на главни Босон, а последње одмарање на висини од 4.080 метара. Одатле су кренули на врх — и освојили га.

Крв није вода

Стара мачка једне породице из Монморесија у Француској, Минета, са дивним зеленим очима, помало дивља али верна, будно је бдела над својим мачетом Кикијем. Али, једнога дана њеног младунчета нестало. Три тешке ноћи провела је Минета док се најзад Кики није појавио, чио ведар, одморан и оран за игру. Било је очигледно да се није потуцао кознаде и да је за време одсуства имао сву потребну негу. Кад га је мачка спазила притрчала му је нежно маучући, сва срећна што га опет види.

После неколико дана Кики је поново нестало, али кад се опет вратио Минета више није била нежна. Као брижна мати која је сувише препатила, излупала га је шапом.

Сад су тајанствени нестаци Кикијеви заинтересовали и домаћицу и она је брзо открила куда маче одлази: у непосредно суседство, где се данима игра са једним великим пругастим мачком — чија је сушта слика био! Али читаву кућу чекало је ускоро ново изненађење. Како се Кики није појављивао у комшилучку, мачак је дошао код њега и пошто су се поиграли повео га са собом. Отуда је Кики проводио извесно време са Минетом, која га је окотила, а део времена у суседству код тиграстог мачка, који му је очигледно био отац!

»Свемоћник« чешљеви

Неки довитљиви фабрикант у Западној Немачкој дао је много новца за бучну рекламу, која је требало да заинтересује купце за његов најновији производ, такозвани „магични чешаљ“. По тврђењу фабриканта, чешаљ има разноврсну моћ. Кад се дуже времена провлачи кроз косу она постаје бујна и коврцава. Ако неко болује од реуме, довољно је да се неколико пута очешља и болови престају. Чешаљ такође помаже онима који пате од зубобоље, а исто тако и од артериосклерозе (1). Срећом, за овај чешаљ су се заинтересовали и државни органи који су испитали његову „чудотворну“ моћ. Кад су водили у затвор фабриканта изјавио је да ће се жалити што се тако мало цене његови дугогодишњи напори да „помогне“ људима.

Почела сезона преуливања Ламанша

Много раније него прошлих година почела је ова сезона препливавања Ламанша. Двојица Канађана, 46-годишњи трговац Жералд Форсберг и 26-годишњи Жак Клаутије, кренули су пре неколико дана из Довера да препливају канал. Форсберг је прошле године препливао Ламанш у рекордном времену — за 13 часова и 33 минута.

»ФАНТАСТИЧНО« ПУТОВАЊЕ

Заборављени изуми

Прелиставање старих књига и часописа одводи нас понекад на фантастична путовања као јунаке познате Велсове приповетке „Времплов“. Јер, и кроз књиге се може, као и на машини времплову, вратити у прошлост и упознати се са жељама, стремљењима и постигнућима наших предака. Једно такво, недавно предузето, путовање у прошлост — прелиставање часописа из 1878 године, — донело нам је сусрете с многим корисним и некорисним проналасцима који нису издржали пробу времена, већ су давно пали у заборав...

Телефон — колевка

„Једна госпођа обратила се недавно Едисону питањем да ли би могао да конструише некакав апарат који би покретао колевку јер се на децу дадиљу не може ослонити. После неколико дана Едисон јој је послао апарат који се ставља у близини колевке. То је уствари телефон чада мембрана, чим дете заплаче, стане да трепери. То таласање, преносећи се кроз нарочити стуб а затим кроз електромагнет, толико се појачава да став

ља у покрет полугу и ова почиње да љуља колевку. Уколико дете више плаче угодни ће и његова неуморна и увек будна „дадиља-телефон“ јаче да га љуља. Чим себа ућути, чим њен глас престане да по-

треса мембрану, колевка се умири“.

Нисмо могли утврдити да ли се међу многобројним Едисоновим проналасцима налази и ова „телефонска дадиља“. У сваком случају, жељу госпође која није имала поверења у дадиљу своје деце, научници су остварили јер већ више година постоје колевке које аутоматски почињу да љуљају дете чим оно заплаче.

Неспокојни покојници

Недавно је језан женевски инжењер, Шенк-Жане по имену, предложио веома оригина-

лан начин сахрањивања преминулих: да се гробља граде у облику упрошћених кошурица у које би се мртви заживљивали. Инжењер предлаже да се из сваког посебног одељка кошурице спроведе жица која се једним крајем везује за руку покојника, а другим за електрично звонце у стану чувара гробља. На тај начин и скључује се могућност да човек за кога се погрешно веровало да је преминуо, стварно и умре жив закопан, што се догађа прилично често“.

У време када су покојници сахрањивани без декарске потврде о смрти, овај проналазак желели су сви, мада је сада сувишан.

Огледало против железничких несрећа

„У Марсеју се спремају да изврше пробе са електричним огледалом конструисаним у

циљу спречавања несрећа на железничким пругама. Огледала ће бити постављена на свим железничким станицама, и то тако да ће се у њима видети све оно што се догађа на пругама чак и до 110 километара“.

Нажалост, нисмо успели да нађемо и обавештење о томе какав је успех постигнут овим фантастичним огледалом. Али, сигурно се нећемо преварити ако кажемо да је сан о овом огледалу остварио тек — радар.

Несагориви човек

„Отпорна према топлоти спасилачка ватрогасна опрема Етсербера састоји се од двојног одећа од каучука са отворима за очи и уста. Између та два слоја сипа се хладна вода која, кад се загреје, отиче кроз цев од каучука причвршћену за опрему. Тако је створена могућност да се дуже или краће време издржи велика јара.

Пробе изведене јуна месеца на позоришном тргу у Одеси показале су да после шест минута „несагориви човек“ није могао више да издржи — искомчио је из ватре. Један оби-

чан ватрогасца са шмрком у рукама журнуо је у огањ и за веома кратко време га угасио, чиме је изазвао бурно плескање публике“.

Коментар уз овај „проналазак“ потпуно је излишан.

ЗАНИМЉИВИ УГАО

БОДЉЕ ИЗ РЕПА

АФРИЧКОГ БОДЛИКАВОГ ПРАСЕТА УПОТРЕБЉАВАЈУ ПРИПАДНИЦИ ПЛЕМЕНА МАЕШЕ КАО ВРХОВЕ ЗА СТРЕЛЕ

АФРИЧКИ МРМОТ (МУРАХ)

НИЈЕ ВЕЉИ ОД ЗЕЦА А СПАДА У КОПИТАРЕ КАО И СЛОН

ЗОЉЕ ЗИДАРИ

ГРАДЕ СВОЈА ГНЕЗДА С ЗЕДНИМ „ИЗ НЕЛОМ“ ИЗ НАД ПОВРШИНЕ ТЛА ДА БИ СПРЕЧИЛЕ „ПОСЕТЕ“ НЕПРИЈАТЕЉА

СВАКЕ ГОДИНЕ, У ОДРЕЂЕНИ ДАН, У ЈАПАНУ СЕ ПРОСЛАВЉА ПРАЗНИК ЖЕГУМЕ

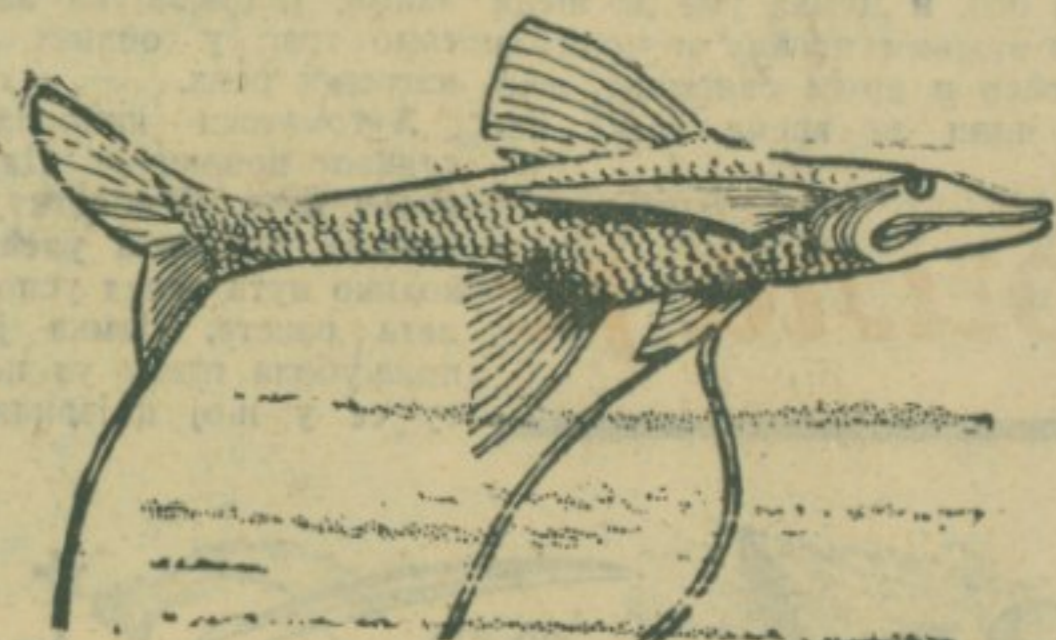

МОРСКА ШКОЉКА КОЈА СЕ СМЕЈЕ

У БЛИЗИНИ ИСТОЧНОГ ЛОНДОНА У ЈУЖНОЈ АФРИЦИ НАЂЕНА ЈЕ ШКОЉКА У КОЈУ СУ СЕ ЗАГЛАВИЛЕ НЕЦИЈЕ ИЗГУЂБЛЕ НЕ ВЕШТАЧКЕ ВИЛИЦЕ

РИБА КОЈА КОРАЧА

БЕНТОСАУРИС КРЕЊЕ СЕ ТИО ДНУ СРЕДОЗЕМНОГ МОРА СКАКУЊУЊИ НА ТРИ ИЗРАШТАЈА КОЈА МУ СЛУЖЕ КАО „НОГЕ“

Највећи на свету...

ња и биљака од којих су под разним околностима настале данашње врсте и према којима се врши идентификовање. Досад је утврђено и „крштено“ око милион врста инсеката, а професор Шопар мисли да треба класификовати још три до четири милиона. Сваке године научници овог музеја обогате науку са око 10.000 нових врста инсеката.

Изванредна збирка лептирова у музеју готово је непроцењива. Вредност појединих примерака износи преко милион франака. Понуђе из целог света за откупљивање разних збирки достижу огромне цифре.

Ботаничка башта музеја заузима у самом Паризу површину од 21 хектара, а недавно од Версаја још 204 хек-

тара. Сваког дана 38 баштована негују 23.000 врста ретких биљака, међу којима и 15 дрвета историјске вредности. У ботаничкој башти, на пет спратова од којих је сваки дуг по сто метара, налази се шест милиона врста биљака из целог света.

Најновија лабораториска истраживања у области биљне генетике показала су да се цветни прах састоји од десет врста аминокиселина, девет хормона, шест витамина и десет олигоелемената. Једна кафена кашичица цветног праха у стању је да за један дан побољша састав крви за 80.000 црвених крвних зрнаца.

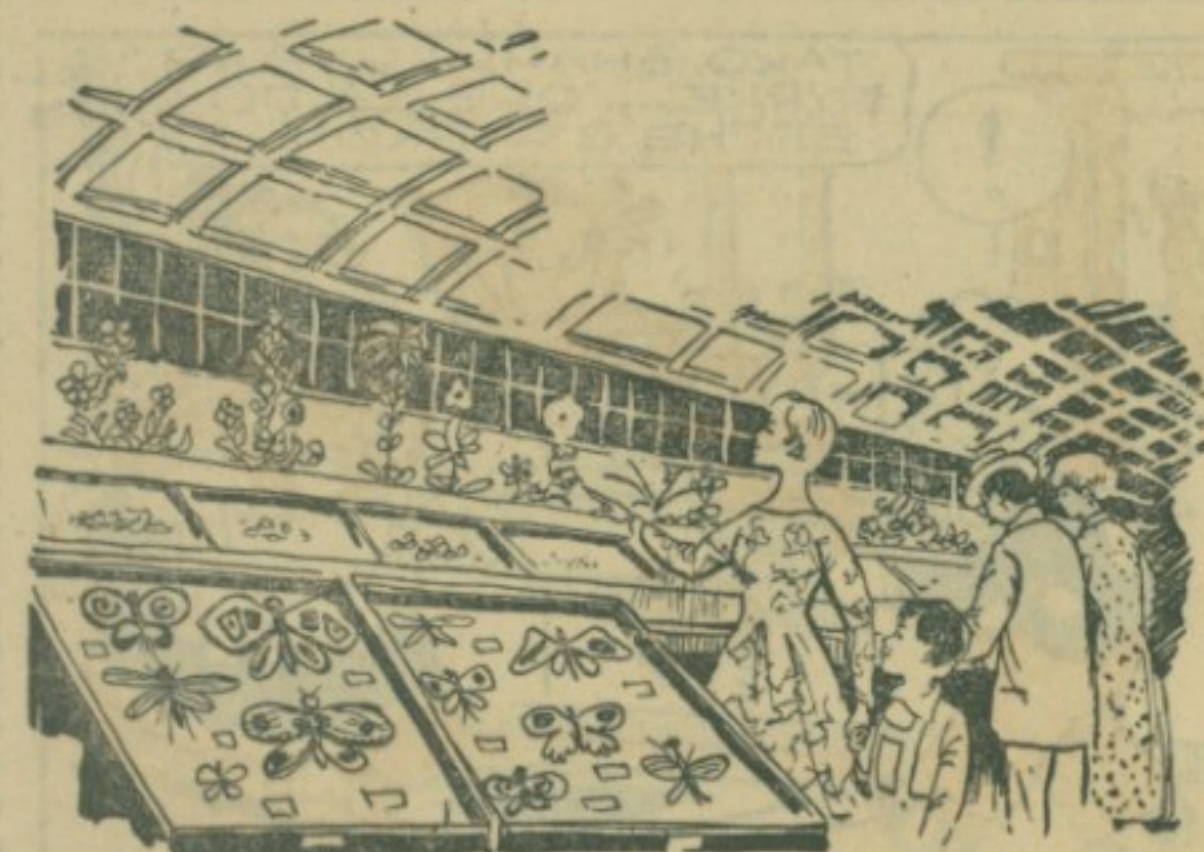
У Мексичком одељењу смештено је 17.000 егзотичних биљака, међу којима само великих кактусова има 2.700.

„Хонорар“ цара Давида

Три хиљаде година после своје смрти, древнојеврејски цар Давид „добри“ је први хонорар за своје књижевно дело. Ствар невероватна али — истинита. Наиме, познати дански композитор Херман Копел компоновао је музику за низ песама цара Давида. Недавно је Копел добио писмо од једног музичког издавачког предузећа у коме је био приложен и обрачун за ауторски хонорар. „Две трећине суме којом ћемо платити ваша дивна дела, — пише у писму — припадају вама као аутору музике, а једна трећина аутору текста — господину Давиду“.

Андора и Немачка су већ 44 године у рату...

Тек недавно администрација андорске дипломатске службе открила је да се ова минијатурна државица налази већ 44 године непрекидно у рату са Немачком. Пиринејска република која је објавила Немачкој рат још 1914 године заборавила је да стави свој потпис на версајски уговор о миру. Претседник Кајра је овај дипломатски „проблем“ окончао једном свечаном декларацијом о закључку мира са Немачком.

Париски Музеј природе највећа је установа те врсте на свету. Још од 18 столећа, када га је основао Риншеље, његове збирке се свакодневно попуњавају инсектима и другим животињама, биљкама и минералима из свих крајева света. Упорна настојања француских природњака знатно су допринела успеху. Тако је још Фагон убедио Луја XIV у потребу да се пошаљу десетине научника у Азију, Јужну Америку, Египат и Централну Африку одакле су они донели изванредно ретке примерке. Око 1790 године млади природњак Андре Мишо донео је из Њујорка 60.000

биљака и 30 сандука разноврсног семена, а Бифон је, захваљујући збиркама у музеју, у својој тридесет четвртој години написао 34 књиге „Историје природе“.

У овом музеју, где 45 научника даноноћно испитују најређе биљке и животиње, све се рачуна на стотине хиљада и милионе. Тако се у њему налази 200.000 примерака разних минерала, 120.000 врста печурки, близу 200.000 алги и маховина и шест милиона других биљака, 250.000 врста птица, десетине хиљада костију од разних животиња и више милиона инсеката покупљених у свим крајевима света. У архивама музеја чувају се „протоколи“ готово свих животи-

WALT DISNEY'S

ВУЧКО

ГДЕ СИ СЕ САКРИО?

КРАК!

ПА ТИ СТОЈИШ НА ЊЕМУ, ЧИКА МИШКО

НЕВЕРОВАТНО! ОВО ЈЕ ЗАИСТА ГУСКА. БУРЕКЕ ПЕРЈЕ САМО ЈЕ ЗАЛЕПЉЕНО!

ВРЕМЕ у нашим крајевима ПРЕ 100 до 500 година

Познато је да је у Европи од XI—XIII века време било релативно топло и суво. Затим је, од XV—XVIII века, било хладније. Од половине XIX века поднебње Европе постало је топлије. Ово се нарочито појачало у XX веку. Последице тога испојиле су се у повлачењу европских ледника, пресушивању неких мањих алпских језера, у спуштању нивоа Каспског Језера за два метра итд. Занимљиво је погледати какво је време било у нашим крајевима од XV века до половине прошлог столећа, када се код нас почело са првим метеоролошким проматрањем. Записи су остали сачувани по разним манастирским и црквеним књигама и документима. Највећи део тих записа сабрао је професор Павле Вујевић, а објавио их је на француском језику у Београду 1931 године Национални комитет Међународне географске уније.

Подаци у овом чланку узети су из тог рада.

Сарајево под снегом 24 августа 1777 године

Захлађење које је трајало у Европи од XV до половине XIX века одразило се и у нашој земљи. Много пута је падао снег и преко лета по свим нашим крајевима и у суседним земљама. Планину Атос у Грчкој снег је забелего 24 маја 1459 године. Када је жито већ класало и шума се покрила лишћем пао је снег 1640 године у околини Нове Вароши и причинио велику штету. Касније, 3 маја 1671 године снег је пао код Чачка и трајао четири дана. И сада се догађа да снег пада у планинским крајевима у првој половини маја. Међутим, према једној белешци из франевачког манастира у Фојници је снег падао 13 августа 1716 године. Следеће године, 20 јула, босанске планине биле су под снегом. У околини Карловца и у Приморју висок снег 23 маја 1723 године ломно је гране листало дрвећа — тврди се у једној белешци манастира у Гоминју код Карловца. По једном запису очуваном у но-

САРАЈЕВО ПОД СНЕГОМ — У АВГУСТУ. ЛЕД НА БОСАНСКИМ РЕКАМА УСРЕД ЛЕТА. ТОПЛЕ ГОДИНЕ — ЈАГОДЕ У ДЕЦЕМБРУ. СУШЕ И ГЛАД. ВЕЛИКЕ ПОПЛАВЕ

вотопољској цркви (околина Славонског Брода) нападао је снег до испод колена у Суњи и околини Бање Луке 4 јуна 1764 године. То се поновило после тринаест година, 26 јуна 1777 године када је снег пао у Веселници код Високог у Босни. Тада је било врло хладно и планине су се белеле као усред зиме. Сутрадан, 27 јуна, мраз је потпуно уништио многе усеве у Срему, док се на брдима око Београда видео снег. У време Првог српског устанка било је хладних зима а снег је пао чак и улето — 3 јула 1806 године било га је у околини Бијелог Поља. Зима 1808 године била је сурова; топлије време настало је тек после 13 маја. Касније, 3 јуна 1810 године снег је 2 дана покривао жита око Госпића, а 5 маја 1814 године ломно је гране по вођањима око Лознице, како се наводи у једној белешци из манастира Троноже.

Сарајево је у протеклих пет векова често било под снегом и у топлијем делу године. Тако се 19 септембра 1774 године под теретом снега срушило у граду више зграда и поломило много старих дрвећа. Више пута се град белео од снега у мају и јуну. Али оно што се догодило 24 августа 1777 године тешко да ће се скоро поновити. Тог летњег дана кровове сарајевских кућа и улице покрио је снег. Изгледа да је та година била једна од најхладнијих у нашој земљи. Висина снега упросто је године достигла до груди човека. По Босни су, каже се у једној белешци, тада рукама хватане дивље животиње, јер изгладнеле нису могле брзо да беже по дубоком снегу. Дванаест година касније, 1789 године, нападао је такође велики снег и било је врло хладно. По белешци из цркве св. Ђорђа у Призрену, те зиме страдале су многе птице и животиње. Цигани чергари и они са медведима запали су у снег, па су многи померли од хладноће и глади. Те исте зиме, по једној белешци из Сарајева, сви извори у граду били су залеђени па се по воду шло на Мињању или даље. И дошнје је било хладних зима: средином децембра 1822 године од хладноће је страдало много људи у Срему, док је чак и Дрина била залеђена. Ипак, најневероватније су две белешке из 1716 године. Једна је очувана у Лењинградској библиотеци а друга у франевачком манастиру у Фојници. Прва казује да је те године 12 августа у Босни било толико хладно да је пао снег а на рекама се појавио лед и одржао се до 16 августа! А друга белешка потврђује прву. У њој се наводи да је 13 августа у Босни пао велики снег и да је житима причиниена штета.

Топле године — јагоде у децембру!

Насупрот овим хладним зимама било је повремено необично топлих година. Тако је 1745 године после врло оштре

зиме наступило рано пролеће. У марту је избила трава а шума олистала. Већ половином тог месеца било је толико топло, да су људи тражили заштиту од сунца у сенкама дрвећа. Следеће године од 5 до 17 јануара било је топло као усред лета, а читава зима била је блага па се у Срему дуго таква није ни запамтила. У околини Зворника јесен је била невероватно топла, па су људи поново брали јагоде 17 децембра 1746 године. Зиме 1738, 1758/59, 1763/64, 1765, 1772 године биле су у нашим крајевима скоро свуда без снега. У Лици 1823 године снег је пао тек упросто, 13 априла. И следећа година је била блага. Узму 1824/25 године поитонски мост код Петроварадина није био склоњен, јер се на Дунаву лед није уопште појавио.

Суше и глад

Суше и глад се дуже памте од оштрих и дутих или благих зима. Тачно пре 600 година, 1358, забележена је код нас глад. Касније, 1371 године, за време рата против Турака владала је таква глад у Македонији какав се дотле није памтила. Оне које је глад поштедела, пише у белешци из XV века очуваној у неком московском музеју, нападали су вукови и дању и ноћу... Земља је остала пушта, без икаквих добара, без људи, без домаћих животиња, без плодова...

Година 1499 била је сушна, док су 1504 и 1505 биле године глади а прва и епидемија. Велика несташница хране осетила се 1558 а 1559 била је епидемија, док следеће и јака суша. Десетак година касније, 1571 године, владала је таква глад да су људи из Солуна носили со и трамили је за ишту количину жита далеко у унутрашњости. Ипак 1605 година била је једна од најтежих. У белешци из манастира Крушедола код Ирига стоји између осталог да је те године „за парче хлеба отац продавао своје дете, син оца, родитељи своју кћер, брат свога брата“. Глад је трајала неколико година. На Цетињу људи су 1608 године у очајању због глади одузмали себи живот, док је 1623 у Приморју било и смртних случајева због глади. Изгледа да је 1629 године глад владала целом земљом. У белешци из манастира св. Саве у Палестини стоји да је тамо 1678 године владала страшна суша и глад. Арапи су доносили воду у Јерусалим из реке Силоама. Стока је црквала од глади јер и за њу није било хране.

У време сеобе Срба под Чарнојевићем запањено је и умирање од глади. Свуда се наилазило на мртваце, које нико није укопавало. Људи су јели шеве, границе, псе и мачке. Ова глад је била забележена у Никшићу и у Дробњацима.

Каснијих година овакве белешке су прилично честе. У 1779 години била је велика суша у целој земљи. Киша није падала у неким крајевима више од пет месеци. На све стране читане су молитве за кишу. Слична је била и 1797 година, када су извори пресушили а земља испуцала од суше, па су покућне достигале дубину близу два метра. Таква суша, каже се у једној белешци из Сарајева, није била запамћена за претходних 80 година. Почетком XIX века забележена је стра-

шна суша у Саниаку. Кише није било од 5 маја до 30 октобра 1802 године. Тада су Дробњаци продавали жито на Језерима или односили у градове. Последице суше изгледа да су се осећале и следеће године. У нашим западним крајевима било је много мртвих од глади. Киша је пала само једанпут између 5 маја и 27 августа 1806 године. Поља су остала пушта, извори пресушили и појавила се глад, пише у белешци манастира Островице код Сушака.

Поплаве

У прошлости је било великих поплава у нашим крајевима. Једна од најстаријих је она у 1580 години, када су у неким крајевима Црне Горе „нестали испод таласа и земља и људи“. Изгледа да је ова поплава настала од провале облака и да је највише погодила Црмнију. У новембру 1616 била је велика поплава Поповог Поља у Херцеговини; бујице су ваљале стене, вода је односила куће, а било је и даљења људи. Највише података о поплавама мањих река има за Мињацку. Она је 1 децембра 1789 године изненада нашла од обилне кише да се из воде није видео ни врх куле на султановом мосту. То се поновило и упросто 1794 године, док је 15 новембра 1791 године Мињацка порушила све мостове сем једног, пробила насипе и у латинском делу града порушила 4—5 кућа, а у Червцима више зграда.

Нешто раније, 23 априла 1770 године, Дунав је поплавио читаву своју долину у Немачкој, део Београда и Влашку. Та поплава је била велика, истиче се у белешци очуваној међу старим рукописима у Српској академији наука.

Насупрот поплавама у рекама је понекад био и врло низак водостај. Тако је Глина Шпанија паша прегазно Дунав код Илока 6 новембра 1822 године, јер дубина није била већа од 120 см.

Најзад, какво је време било у априлу и мају пре 100 година? — Белешка из једног манастира у околини Пљеваља каже да су април и мај 1858 године били јако кишни.

Весела поподица

Мрмоти су велика породица која живи у разним деловима света. На слици се види једна задовољна и весела поподица америчких мрмота која се забавља на летовању у планини.

Амерички мрмот дуг је око 35—40 сантиметара. По изгледу је сличан малом медведу. Његово тело покрива дебело мрко-сиво крзно, има завојаст нос, тогњу усну респираторну средину, мркокуте оштре секуће, црне очи и снажне шапе. Гнезда прави у јазбинама. Оне имају више одељења и он у њима прослава зимски сан. У зимском сну проведе пуних осам месеци. Из њега се тешко буди. Нарочито је то случај код младих. Због тога, како се прича, пре зимског сна мрмоти убијају старе и болесне сроднике. Хране се травом, а њихови највећи непријатељи су: лисице, куње, орлови и људи. Мрмот је веома дупкава животиња. Његова једина се осећа сигурним у јазбини. Права је напаст за млада жита. Људи га тешко лове, а земљоратници стално ратују с њим. После зимског сна стари вођа се бори са младима за положај старешине. После тог „кљовитог извоара“ племе путује у своје планинске летњиковце, где се породица повећава. Женка обично рађа два-три, а највише четири младунца.

Тарзанов јубилеј

Ових дана навршило се 40 година откако је снимљен први филм у коме је главну улогу играо Тарзан, човек из дунгле. Тарзанови филмови брзо су освојили публику. Према једној статистики гледало их је две милијарде људи, који су за улазнице дали преко пола милиона долара. Досад су снимљена 32 филма с различитим епизодама белог човека у дунгли.

Први Тарзан био је Елмо Линколн, који се спретно помоћу лијана пребацивао с дрвета на дрво. То је у првим филмовима била највећа атракција, а касније је Тарзан почео да приказује све веће вештине јер је и публика тражила све нове узбуђења. Најпознатији Тарзан био је амерички пливачки рекордер Џони Вајсмилер. И остали глумци, који су се појављивали у овој улози, били су увек познати спортисти. Тако је у једном филму Тарзана играо један од најбољих десетобојца Америке Глен Морис.

За време немог филма и Тарзан је наравно ћутао. Али кад се појавио звучни филм, продуценти ових популарних филмова су увидели да он мора да проговори. Његове прве речи су биле: „Ја Тарзан, ти Џен...“ То је он разговарао са својом другарицом, која је поред њега исто тако постала позната. У последњим филмовима Тарзан је готово сасвим проговорио.

Овако се скитља каучук

Рачуна се да 40 процената де радника — мушкараца и светске производње природне каучука — скупљају течан каучуког млечеца на Малајском Архипелагу. Свако јутро на великим плантажама хиљада...

Црвени мрави против гусеница

Становници римске четврти Монте Сакро нашли су се изненада под ударцем незапамћене најезде једне врсте гусеница. Стотине хиљада ових штеточина нападе су њихове куће и стамбене грађевине, који су одмах затражили помоћ стручњака. Они...

су одмах обичили угрожено крајње града и на основу испитивања одредили необичан лек: црвене мраве, који су познати као велики непријатељи гусеница.

Остаје још само питање како ће се грађани касније, кад нестану гусеница, супротставити новој најезди — црвених мравца.

АЛКОХОЛИЗАМ КОД ЖИВОТЊИЊА

Нису само људи алкохоличари. Амерички биолог Морис Прит дошао је до занимљивих закључака да алкохолизам постоји и код животиња. У САД има много паса-алкохоличара који тумарају од кафана до кафана, од бара до бара да би од веселих гостију или келнера склоних шали добили коју кап. Алкохолизам је често развијен и код мравца, али се они опијају од цветног нектара.

7 ПАТУЉАКА И ЗЛА ВЕШТИЦА

ТАЈНОЈ ЛАБОРАТОРИЈИ ЗЛЕ ВЕШТИЦЕ-КРАДЛИЦЕ

ХИ! ХИ! ХИ! ТА МУДРИЦА ОД СНЕЖАНЕ МИСЛИ ДА ЈОЗ ЈА НИШТА НЕ МОГУ ЗБОГ ТОГА ШТО ЈЕ ШТИТЕ ПАТУЉЦИ...

... АЛИ УДЕСИЉУ ЈА И ЊИХ!

... А ОНДА ЋЕ СНЕЖАНА ОСТАТИ МЕНИ НА МИЛОСТ И НЕМИЛОСТ! ХИ! ХИ! ХИ!

СУТРАДАН ПРЕДВЕЧЕ, СЕДАМ ПАТУЉАКА ВРАЋАЛИ СУ СЕ ИЗ СВОГ РУДНИКА У ШУМИ...

ХАЈ-ХО, ХАЈ-ХО С РАДА СЕ ВРАЋАМО МИ...

ГЛЕ! НЕКА ПОРУКА ЗА НАС!

ОД СНЕЖАНЕ... НЕКЕ БИТИ ОВДЕ ЗА ВЕЧЕРУ... МОРАЛА ЈЕ ДА СЕ ВРАТИ У ДВОРАЦ...

... АЛИ НАМ ЈЕ СПРЕМИЛА ПУЧ КОТАО КАШЕ!

ОВОЈ УКУСНОЈ КАШИ НЕ ДОСТАЈУ САМО МОЗИ ЗАЧИНИ! ХИ! ХИ! ХИ!

НАСТАВИЋЕ СЕ!

извршио дужност али безуспешно

Поручник О'Бирн мирно је прочитао наређење адмирала Буе де Лапејера. У њему је стајало да он са својом подморницом треба да напусти базу Платеали на острву Ватији и да продре у Пулу, тада главну аустријску луку. Наређење се завршавало речима: „Уверен сам да ће овај задатак успешно извршити човек способан и вредан као што сте ви“.

Француска подморница „Кири“ имала је 400 тона. По површини је пловила 12 чворова на час, а под водом 8 чворова. Посада се састојала од 24 човека. Командант О'Бирн имао је 35 година.

Био је 18 децембар 1914 године. „Кири“ је била на домаку Пуле.

Одједном поручник О'Бирн примети на хоризонту дим. За неколико тренутака сви су били на својим местима. Ускоро се сазнало да је то аустријска флота, састављена од 30 бродова разне величине. И не слутећи да се у близини налази француска подморница флота је мирно пловила.

Тада је пала наредба и „Кири“ је заронила. Из дубине, помоћу перископа, О'Бирн је пратио кретање непријатеља. Цела флота уловила је у пулско пристаниште. За команданта подморнице „Кири“ то је било од великог значаја. Сада је био потпуно сигуран где се налазе бродови које је требало да потопи.

Пулска лука била је изванредно добро утврђена. Улазак

су штитили балвани и јаке челичне мреже. Изгледи на успех били су веома мали. Па ипак...

Ноћ је искоришћена да се прегледају торпеда и да се све још једном провери.

Тако је дошла зора 20 децембра.

Пловећи испод површине опрезно и полако, „Кири“ је кренула ка пристаништу. Владала је потпуна тишина. Мотор се готово није чуо.

Командант подморнице за перископом једини је знао шта се догађа на површини. Био је потпуно миран. Као да се подморница налазила на свакодневним, обичним вежбама.

Пре подне тога дана подморница „Кири“ је доспела тачно пред улаз у пристаниште. Брзина је сведена на најмању меру.

Изненада, командант је наредио да подморница нагло заплови натраг. Били су већ стигли до јаких челичних мрежа које су штитиле улаз у пристаниште... Даље се није могло. Требало је сачекати ноћ.

У зору је „Кири“ поново заронила и пошла полако ка осигураном улазу.

Командант се обратио својим људима: — Задатак морамо извршити по сваку цену. Ући ћемо у пристаниште. Нека свако остане на своме месту...

Време је споро одмицало. У подморници је владала гробна тишина. Наједном као да је о нешто дупила. Ударци су

се поковили један за другим... Свиња је било јасно... Подморница је запала у челичне мреже. Као каква риба, она је тражила ма и најмањи отвор да се провуче. Али узалуд.

Тада су осетили још снажнији ударац. Перископ је био преломљен. Ситуација је постала критична. Челични конопци су се обавили око подморнице и она није могла даље да пливи...

Покушавали су да се разним маневрисањем спасу из тешког положаја, али иако је то најопрезније рађено — били су примећени. Командантима аустријских ратних бродова било је јасно да се у мрежама налази непријатељска подморница али су мирно чекали њену пропаст.

Неколико бродова је ипак допловило до места где се она налазила.

И у таквој ситуацији у подморници „Кири“ владала је тишина. Свиња је било јасно да су ухваћени и да им нема спаса. Ваздух је постајао све тежи. Људи су почели да се гуше. Командант брода и његов помоћник узели су тајне бродске документе и испепали их у најситнију парчад, да их

ниједна нико више не може да састави.

Командант подморнице је сматрао да не би требало његови људи да страдају. Зато је наредио да сви ставе појасе за спасавање и да заузму

своја места. Хтео је да подморница изрони и да морнари покушају да се спасу. Знали су да ће их Аустријанци гађати митраљезима.

Све је било спремно. После неколико тренутака мучног очекивања подморница је направила последње напоре и почела полако да се диже ка површини.

Цела аустријска флота се свим својим топовима чекала је на њено појављивање.

Топови су одмах загрмели и око подморнице је почела да пада права киша граната.

Морнари су напуштали свој брод, за њима подофицири, па официри. Петнаесторица су били рањени. Наредник-крманош Лебо а исто тако и заставник Шелеј погинули су још на броду.

Остали су се трудили да плив вајући доспеју до кеја или бар до најближих чамаца.

Наредник - механичар Салон приметио је тада да командант О'Бирн иако тешко рањен — готово изрешетан по телу, и не мисли да напусти подморницу која је лагано тонула. По старој морнарској традицији хтео је да потоне заједно са бродом.

Али, чему та жртва? Зар људи са подморнице „Кири“ нису учинили све што је до њих стајало да би извршили свој задатак. И наредник Салон иако и сам рањен, зграбио је свог команданта и са њим запловио ка обали...

Тренутак касније „Кири“ је нагло потонула.

На површини су остале само велике мрље од сејтина и неколико аустријских чамаца који су покупили преживеле са подморнице „Кири“.

Командант О'Бирн провео је као тежак рањеник дуже времена у аустријским болницама. Крајем 1915 године враћен је у Француску као тежак болесник. Умро је ускоро по повратку у своју отаџбину спокојан и миран јер је учинио све што је могао да би извршио своју дужност.

ЛИ ДЕФОРЕСТ

У то време бегични таласи су већ били хватани, али није још пронађен начин да се они и појачају. Дефорест је зато радио баш на томе и 1906 године успео да помоћу комада пресавијене платинске жице стављене у стаклену цев из које је извучен ваздух, удари камен темељац данашњој електронској индустрији.

И поред тога што су стручњаци званично одали признање Дефоресту и његовом раду, јавност није веровала у његову проналаске. Једном је чак морао да се појави пред судом, јер је био оптужен као варалица. Судија га је оштро опоменуо што проноси вести да ће једног дана глас моћи да буде пренет преко Атлантика.

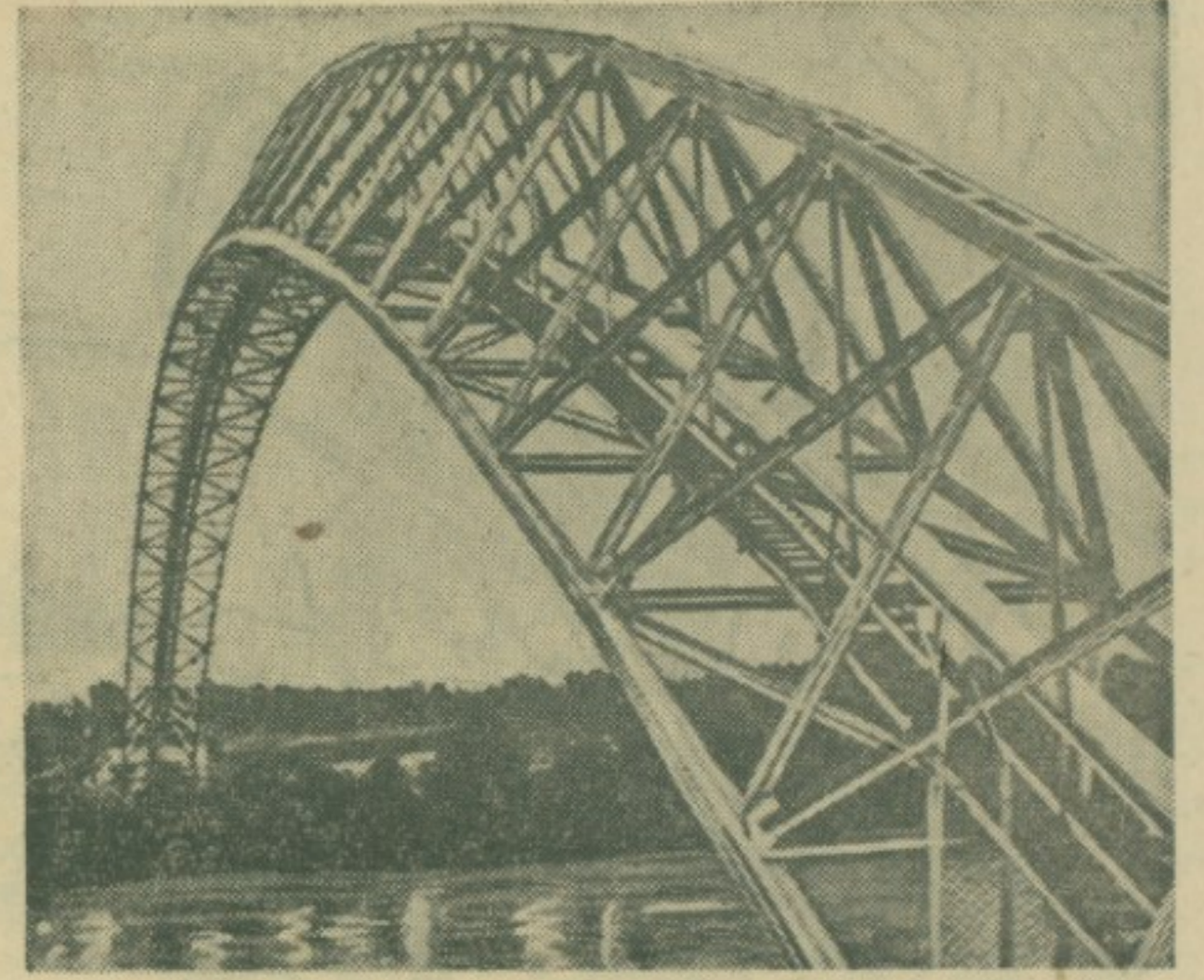
Прву радиоemisију „живе музике“ остварио је Дефорест 1910 године. Наговорно је Каруза да пева „у једној специјалној микрофону“ инсталацији у њујоршкој Метрополитен опери. Три године раније он је емисовао прву музику — увертуру за „Вилхелма Телса“ — телеграфистима на бродовима који су се налазили у бродоградилшту у Бруклину.

А то се стварно догодило десет година касније, када је он сам „упутио глас“ једног инжењера Телеграфске компаније од места Арлингтон, крај Вашингтона, до Париза. Убрзо затим почеле су као печурке да ничу радиостанице, означавајући тиме ново време, када вести стижу до слушаца тако рећи чим се неки догађај одигра. (Наставиће се)

Зато — на ноге Гас пронађен у Италији

Да ли је дуг одмор добар за људски организам? Ако се посматра чисто са физичког гледишта, за ваше тело је боље ако нешто радите. Крвотоку и бубрезима лежање не помаже; мишићи губе своју еластичност, а зглобови услед лабављења везивног ткива излазе из својих лежишта. Зато — на ноге!

У Италији, сиромашној изворима нафте, пронађен је у великим количинама природни гас готово чисти метан. Само за једну годину добијено је 4.140 милиона кубних метара, што одговара количини од 4,1 милиона тона нафте или 6,3 милиона тона угља. Данас целокупна дужина гасовода достиже 4.250 километара, и још се стално продужава.

МОНГОЛСКИ ШАХ

У Монголију је шах пренет из Индије. На санскритском језику шах се називао „чатарунга“ али се временом ова реч претворила у „шатар“ како се и данас у Монголији назива шах. На тибетанском реч „шатар“ значи „избављен од смрти“. Једна монголска легенда прича да је њихов кан био велики љубитељ шаха. За време једне партије кану је истицао рок на Земљи и господар смрти пошаље једног духа по њега. Али и он је волео да игра шах па кад виде кана задубљеног у игру, почне да „кибицује“ и заборави на своју дужност. Тако се кан избави од смрти.

Шаховске фигуре у Монголији разликују се од ових нама познатих. Монголи су у свој шах унели неке особености везане за њихов номадски начин живота. Краљину су заменили псом — јер верују да је он чувар номадског огњишта. Уместо ловца појављује се камила, а уместо топа — сељачка кола, Пешака (пиона) замењује мало штене. Коњ је остао као и у нашем шаху.

РЕЉЕФНА ТЕЛЕВИЗИЈА

Француски инжењер и проналазач Еспинас успео је да конструира један апарат који обичне слике на телевизијском екрану увеличава и претвара у тродимензионалне. Основу тог његовог апарата чине два огледала: једно је мало издубљено и налази се према екрану катодне цеви. Под одређеним углом то огледало одбија примљену слику и баца је на друго које је косо постављено на истој равни с телевизијским екраном. Слике на овом огледалу уствари су верна, али увећана и тродимензионална репродукција оних са телевизије.

ПЛАСТИЧНА МАТЕРИЈА ЗА ВЕТРЕЊАЧЕ — ЕЛЕКТРИЧНЕ ЦЕНТРАЛЕ

Група научника која се залаже за изградњу електричних централа чија би погонска снага уместо угља или водене енергије, била ветар, конструисала је недавно у Штутгарту, у Немачкој, једну централу-ветрењачу с крилима од пластичне материје. Ова пробна „централа“ даје 100 киловата електричне енергије. Крила ветрењаче дуга су по 17 метара, а начињена су од пластичне материје на бази полиестера и појачана стакленим нитима.

КАО ЦЕНТРАЛА

Најснажнији трансформатор на свету израђен је недавно. Он може да подмири све потребе у електричној енергији читавог једног града од преко 650.000 становника.

Подземна железница у Москви

Досад је у Москви подземна железница била дуга укупно 129 километара. Недавно је та мрежа продужена за још око шест километара. Слика нам показује јако осветљене ходнике кроз које се долази до перона.

ЧУДНА ЗАБАВА

У току прошле године продато је у САД девет милиона мравца. Пакују се по петнаест у једној кутији, што значи да је укупно продато 600 хиљада кутија са мравима. Можда ћете се упитати чему то. Уствари ради се о једној сасвим чудној забави Американаца. Кутије од провидне пластичне материје напуњене су песком кроз који мрави праве тунеле. И они то посматрају.

ДОВОЉНО ДА СЕ ОТРЕЗНИ...

У Турској се строго кажњавају пијани шофери. Ако падне у шаке властима сваки се изводи пред суд али ово ме претходи и поука на лицу места: саобраћајни орган изводи пијанца двадесет пет километара далеко од места прекршаја и оставља га самог у пустом крају тако да овај мора пешнице да се врати до свог возила. То је наравно сасвим довољно да се отрезни.

„СИМПАТИЈА“ ГРОМА

Каже се да гром никад не удара двапут у исто место. Али то је сасвим погрешно. Напротив, гром удара поново у исто место много чешће него што се мисли, јер оно постаје спроводник, па према томе ће га више и привлачити. Само врх Емпайр стејт билдинга, највише зграде на свету, погођен је досад „свега“ око 60 пута.

ГДЕ СЕ ДОСАД НИЈЕ МОГЛО

Нове атомске „фотографије“ зване синтиграми, омогућују лекарима да примете унутарњи рак и у оним деловима тела где се досад није могао открити.

Срце у стомаку

У једном угинулом лаву, како пише „Јапански тајмс“, зоолози су при аутопсији на своје велико изненађење нашли у стомаку — срце. Лав је угледао свет у новембру 1956 и стално је био чуван у зоолошком врту у Доگوу, у префектури Ехиме, све док није угино од запаљења плућа 23 фебруара ове године. Зоолози кажу да је ово врло редак случај јер животиња са срцем у стомаку осуђена је да угине одмах после рођења.

WALT DISNEY ОД ИКАРА ДО РАКЕТЕ

КАО ШТО СУ НЕКАД БРАКА РАЈТ ЗАДРУЖИЛА ПЛАНЕР С БЕНЗИНСКИМ МОТОРОМ...

ДВАНАЕСТ КОЊСКИХ СНАГА!

ЊИХОВА ПОТЕНЦИЈАЛНА СНАГА ЈЕ НЕОГРАНИЧЕНА.

КАКО СТРАХОВИТА СНАГА ОДНЕКЕ БУДУЋЕ АВИОНЕ ДО ВИШИНА ДО КОЈИХ ЧОВЕК НИКАД РАНИЈЕ НИЈЕ СТИГАО.

ЈЕР ЧОВЕКОВ САН О ЛЕТУ НИЈЕ ЈОШ ИСПУЊЕН. БЕСКРАЈНИ СВЕМИР МАМИ ГА СВЕ ДАЉЕ...

И ТАКО...

ИСТОРИЈА АВИАЦИЈЕ ЈЕ КЊИГА БЕЗ КРАЈА

ЊЕНА БУДУЋНОСТ ЈЕ БЕСКРАЈНА КАО И САМ СВЕМИР.

КРАЈ

РАТНИ

ПОКЛИЧИ

Тош прачовек је, приликом првог лова, употребљавао разне узвике да би њима заплашио свој плен и што пре га истерао из легла „на чистац“. Тај стародревни обичај и данас примењују ловци за време хајки на поједину дивљач. Ово је сасвим разумљиво, јер узвикивање различитих, нарочито одређених речи, изазива и страх и неспокојство. А од страха до панике — никад није далеко...

Шили су напад на овај начин: непријатеља је најпре напао први борбени ред. Чим му се приближио на око 120 до 240 метара, војници су прелазили у јуриш и то трчећим кораком. Тада је долазило, по данашњим појмовима, до врло необичне слике: све врсте првог борбеног реда застајале су. Тек после тога на свега десет до петнаест метара испред непријатеља праа и друга врста почеле су снажно да вичу „Еја — еја — алаа...“ избацујући истовремено у правцу непри-

јатеља, своја кратка копча. Одмах затим римски војници су се бацали, попут тигрова, на непријатеља, тако да је ускоро долазило до борбе прса у прса. За то време остали борбени редови и даље су стајали непомицни, узвикујући само: „Еја — еја — алаа...“ и бацајући своја кратка копча у правцу непријатеља. На тај начин су бодрили своје другове док су се они гушали с противником. То је, по свему судећи, био први устаљени поклич који је

чак и појединци, певају сами за себе. Тако је, још уз звуку оружја, било немогуће командовати. Гласом никако, а често ни трубним знацима. Зато се од такве праксе, касније оду-стало.

„А-т-и-л-а“...
„Фатерланд“...!

Што су ратови бивали чешћи и масовнији, а борбе теже и опасније, и узвици, приликом јуриша постајали су све редовнији. Али, док су у почетку наше ере за то бирале само оне речи које су могле да забуне, односно охрабре, касније су узимани симболични појмови. Тако је, на пример, за време сеобе народа, хунска војска, у бици на Каталанском Пољу (451 године) јуришала са покличем „А-т-и-л-а“... А то је било име њиховог краља. Хуни су тако громогласно изговарали ту реч да се њен ехо могао чути на неколико километара. Од силне тог узвика — према причању неких хроничара — многима, иначе храбрим римским легијама тре-сла су се колена.

Неколико година касније уз јуриш су поново почеле да се певају песме. Тако је, у познатој бици код Таненберга (1410 године), пољска сељачка војска, састављена само од пешадије, усклађивала јурише између појединих јединица помоћу одабраних песама. Неки историчари тврде да су те песме много помогле пољској пешадији да порази германску војску. Нешто касније слично су чинили у 17 и 18 веку — шведске и пруске јединице, само што су оне, за време јуриша, певале познате протестантске песме, такозване корале. Верници су сматрали да ће им такве песме сачувати живот и довести их до победе. Француска револуција дала

је тим узвима — као и мно-го чему другом — своје посебно значење и обележје. Јединице револуционарне војске вршиле су сваки покрет на бојном пољу уз звуке „Марсеље“, а ползиле су у напад и јуриш на наредбу старешина *Eh avant* — напред; војници су на то одговарали са *ira* — победићемо! Касније, међутим, Наполеон је те изразе заменио другима: старешине су узвикивале *Vive l'empereur* — живео цар, док су војници на то одговарали само *l'empereur* — цар.

Слично су касније чинили и Пруси. За време рата 1813 — 1815 пруски војници су полазили у све јурише с узвиком *Vaterland* — отаџбина.

Савремене армије: „ура“!

Крајем 19 века много што-шта се изменило и у техници и у тактици свих армија. Ватрено наоружање постало је опште и усавршено до те мере да су они уобичајени, масовни јуриши који су се изводили једновремено, такође потпуно синхронизовано, готово постали изливни. Уместо тога дошло је до расутих борбених поредака и стрелачких стројева. У таквим условима и јуриши су почели да се изводе на савремен начин у скокови-ма, а последњи скок — јуриш у данашњем смислу речи — све европске армије углавном су изводиле с узвиком „Ура“! Тако је било у 19 веку. Па и у Првом светском рату, мада су тада поједине армије при-бегавале лукавству. Јединице су узвикивале „Ура“! много пре јуриша, с намером да изазову непријатеља на отварање ватре пре времена, да би се истрошио, мислећи да је јуриш већ почео. Слично је било и у Другом светском ра-ту.

Судећи по свему и све војсковође света су се користиле тим искуством. Постоје о томе многе историске чињенице. Познато је да су војске, још од најстаријих времена, редовно употребљавале у борбама, нарочито за време јуриша, устаљене узвике који су значили и стрепњу и охрабрење. Обично су бирани изрази најпогоднији да противничку страну де моралишу, да код непријатеља изазову панику. Али се водило рачуна и о томе да ти узвици подику морал и бодре сопствене војнике на подвиге. На-последку, они су имали и један чисто војнички смисао: да ускладе јуриш у војсци. Јер чим се чуо одређени узвик — то је у неку руку био и бојни зов војничка труба, знак за заједничку акцију, за јуриш.

„Еја — еја — алаа...“

Веома је занимљиво на који су начин Римљани, већ у првим данима своје историје ратова, вршили поједине јурише. О томе има чак прилично података.

Познато је да су римске легије имале нарочити борбени поредак. Састојао се из три реда ешалона који су се постројавали један иза другог на отстојању шездесет до осам десет метара. Сваки од тих редова, пак, био је састављен од неколико врста, обично три до пет. Поједини редови вр-

Оклева

Овај млади пилот-падобран-цац добија последњи савет од свог учитеља. Треба да скочи

— и то пови пут — у празан простор. Види се да оклева, јер вероватно има nelaгодан осећај од празнине.

МУДРА ПРЕСУДА ПЛАМЕНЕ СТРЕЛЕ

ПЛАМЕНА СТРЕЛА ЈЕ ПРИШАО, УЗЕО УКРАС ОД ПЕРЈА, А ЗАТИМ ЈЕ ЗАСТАО...

ТВОЈ БРАТ ТВРДИ ДА ЈЕ НЕВИН, СОКОЛОВО ОКО! ДА ПЛЕМЕ НЕ БИ БИЛО У ЗАБУНИ ПОКАЗАЈУ ВАМ НЕШТО...

НЕКОЛИКО МИНУТА ВОДИЛА СЕ ОГОРЧЕНА БОРБА.

ПОШТО ЈЕ ОРАЛОВО ПЕРО ИЗБАЦИО ДАНАС НА МЕНЕ СТРЕЛУ, ИПОБЕГАО ЈЕ ПРЕКО ЦРВЕНЕ ИЛОВАЧЕ! ПОКАЖИ ЂОНОВЕ СВОЈИХ МОКАСИНА... И УВЕРИ ЧАС ДА НА ЊИМА НЕМА ЦРВЕНИХ ТРАГОВА... ТИМЕ

КЕШ ДОКА ЗАТИ ДА СИ СОКОЛОВО ОКО!

ТЕ НОКИ КАД СЕ ПУН МЕСЕЦ ПОЈАВИО...

ВРЕМЕ ЈЕ! УЗМИ ПОГЛАВИЦИНО ПЕРЈЕ, ПЛАМЕНА СТРЕЛО, И СТАВИ ГА НА ГЛАВУ НОВОГ ПОГЛАВИЦЕ!

ЛИЦЕ МЛАДИГА СЕ ЗГРЧИЛО... ГЛАС МУ ЈЕ БИО ПРОМУКАО...

НЕ! НЕКУ ДА ПОКАЖЕМ СВОЈЕ МОКАСИНЕ!

АЛИ, ПРЕ НО ШТО ЈЕ ИПАК ЈЕ ПОСТОМОГАО, ДА ПОВЕГНЕ... ЈАЛА ИЗВЕСНА МОГУЋНОСТ ДА ЈЕ БЛИЗНАЦ С КОЈИМ САМ СЕ ДАНАС БОРИО ГОВОРИО ИСТИНУ! МОРАО САМ ДА БУДЕМ СИГУРАН! ТИ СИ ОРАЛОВО ПЕРО!

АЛИ, ПЛАМЕНА СТРЕЛО... НА ЊЕГОВИМ МОКАСИНАМА НЕМА ЦРВЕНЕ ИЛОВАЧЕ!

НЕ! ОТРА СЕ ОД ХОДАЊА! АЛИ, ОРАЛОВО ПЕРО ТО НИЈЕ ЗНАО... И НИЈЕ СЕ УСУДИО ДА НАМ ПОКАЖЕ ЂОНОВЕ! ТИМЕ ЈЕ САМ СЕБЕ ОСУДИО!

ПУН МЕСЕЦ БИО ЈЕ ВИСОКО НА НЕБЕСКОМ СВОДУ КАД ЈЕ ПЛАМЕНА СТРЕЛА СТАВИО КРУНУ ОД ПЕРЈА НА ГЛАВУ БУДУЋЕГ ПОГЛАВИЦЕ.

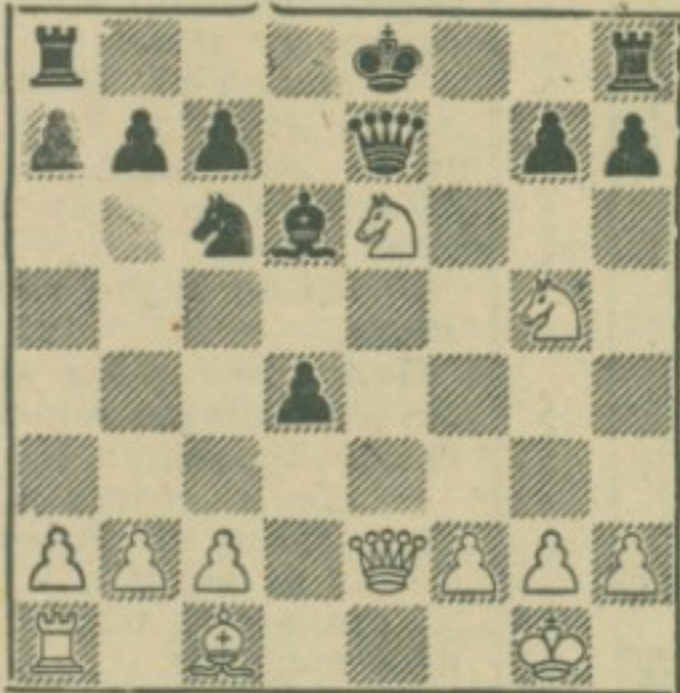
КАО ШТО ЈЕ ПЛАМЕНА СТРЕЛА ОБЕЉАО, ПРВОРОЂЕНИ СИН НАСЛЕДИО ЈЕ ОЦА!

КРАЈ

Учимо шах XXVII

Ових дана борави у нашој земљи амерички шаховски шампион Боби Фишер, дечко од петнаест година. Говорећи о њему, наша штампа упоређује га с његовим земљаком Паулом Морфијем, који је тако исто, веома млад, средином прошлог века запањено цео свет својим шаховским талентом.

Показаћемо вам други део једне партије коју је Морфи као бели играо с једним шахистом. Предлажемо вам опет да ово одиграте онако како се игра шах: један од вас нека буде бели, дакле Морфи, а други црни. Поставите фигуре овако:

Ово је ситуација после четрнаестог потеза црног. Он је, као што видите, материјално нешто јачи, јер има тона места скакача. Посматрајте сада како Морфи јуриша на црног краља!

15. С6б: г7+ Кe8—д7, 16. Дe2—г4+ Кд7—д8 17. Сг5—ф7+ Дe7:ф7, 18. Лц1—г5+ Лд6—e7, 19. Сг7—e6+ Кд8—ц8, 20. Сe6—ц5+ Кц8—68 21. Сц5—д7+ К68—ц8, 22. Сд7—e6+ Кц8—68, 23. Дг4—ц8+ Тх8:ц8, 24. С6б—д7 мат.

Овај мат, као што знате, зове се угушени. Партија пуна жртава, са девет узастопних напада на противничког краља и најзад — победа.

Због оваквих комбинација многи и данас сматрају Морфија за најгенијалнијег шахисту свих времена.

Адолф Андерсен, чију сте бесмртну партију видели у прошлом броју „Забавника“, сматра се за првог, незваничног првака света у шаху. Други, такође незванични првак био је Паул Морфи. После Морфија дошао је Вилхелм Штајниц као први званични светски шампион у шаху. Штајниц ће то бити преко тридесет година, од 1862 до 1894. У следећем броју „Забавника“ показаћемо вам како он у једној партији напада противничког краља дуже и упорније и од самог Морфија.

СПИСАК РЕТКИХ ПТИЦА

Наши стручњаци после дугог проучавања установили су најзад један списак наших птица које су из дана у дан све ређе или им прети опасност да потпуно изумру. Највећини узрок њиховом истребљењу је тај што их човек тамани потпуно неодољиво.

Тај списак све ређих птица овако изгледа: алпска гајица, сиви соко, банатски соко (такозвани соко степе), мрки стривнар, речни орло, орло-змијар, орло-брадан, лешинар, сури стривнар, црна рода, чапља кашикара, бела чапља, врана, несит (пеликан), морски папагај, дропљца, дропља, ждрал, велики тетреб, мали тетреб и буљина.

Истовремено стручњаци настоје да спрече уништавање ових птица и да их поново расплоде, уколико им то пође за руком. Обезбеђена је и подршка свих осталих надлежних власти.

ИГРАЧКЕ ЗА ПСЕ

У Америци се појавила у излозима многих радњи пре неколико дана једна играчка за псе: глава мачке израђена од пластичне масе. Овај несбични артикал, судећи према писању америчке штампе, има незапамћену прођу. Пластична маса, од које је начињена ова играчка, мека је и потпуно нешкодљива за ове четвороношце.

ЖЕНЕ — ЈАВНИ БЕЛЕЖНИЦИ

У Медану, на Северној Суматри, недавно је положила заклетву Адасиа Харахат и том приликом изјавила да ће савесно вршити дужност јавног бележника.

Адасиа је друга жена — јавни бележник у Индонезији. Прва је била Ли Куи Нио из Бандунга на Јави.

ДОКОН ЧОВЕК

У Салмсон Ситију (Илиноис) један човек по имену Раференд Велер одржао је јамоме себи посмртни говор, на дан своје сахране. У доколици, за живота, побринуо се да посмртно слово сам напише и забележи га на магнетофонску траку, коју је родбина, по његовој жељи, репродуковала над отвореном раком.

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

ОРИГИНАЛАН ТРЕНИНГ

Необичне навике има амерички првак у спринту Дејв Сим. Пре сваког старта он једе сладолед зато што га он, како Сим уверава, пријатно расхлађује, умирује живце и тако потстиче снагу. Али још оригиналнији је начин на који Сим жели да повећа брзину. С револвером у руци, он редовно одлази у лов на зечева. Чим у шуми угледа зеца он опали, а затим жури за њим јер га је, наравно, промашио. „Овим методом већ сам постигао знатне успехе, хвали се најбржи Американац. Још само неколико недеља „зечјег“ тренинга и спортске стручњаке изненадиће моје време“.

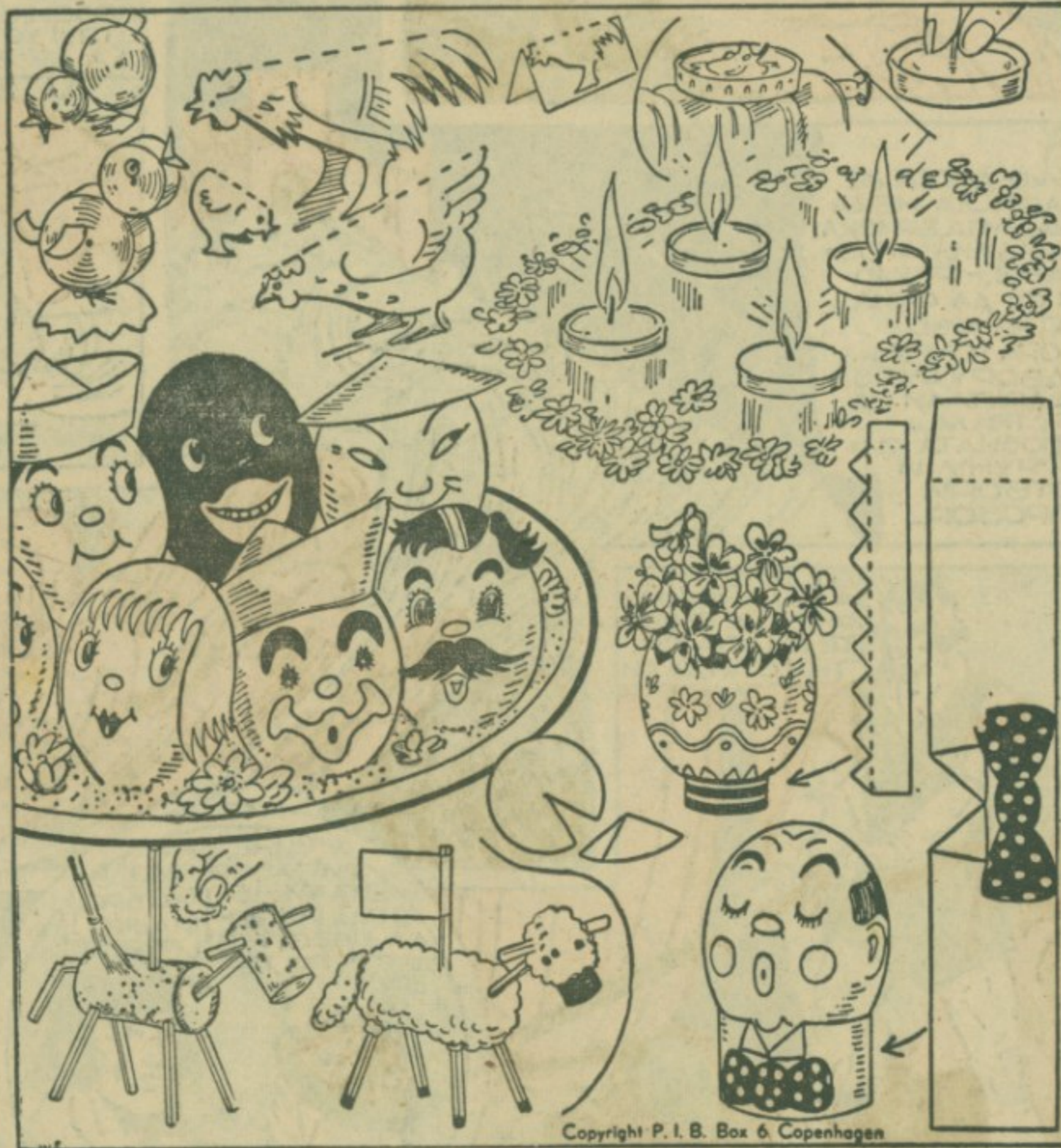
Електрична машина за нишовање

И начин нитовања се већ модернизовао. Начињена је електрична машина у те сврхе и она обавља тај посао много брже и сигурније. Једним електричним ударом сједини разне метале и када су танки свега неколико милиметара. Овакво кондензовано заваривање помоћу ове машине може добро да се користи и кад су у питању најпрецизнији послови као на радиоапарату, ма и сличном. Још једно преминућство ове машине је што она обавља заваривање бронзе, алуминијума, цинка, злата, бакра како међу собом тако и са другим металима, и то свега за неколико делова секунда.

Као аутомобилска гума

Најбољи начин вештачког лекари П. Сафар, Л. Ескараго дусања је удубавање ваздуха и Ц. Елам предложили су да се уместо дувања ваздуха из уста обамрле особе. Тако бар каже група америчких лекара на основу читавог низа експеримената. Овај метод од давнина је познат, али је касније напуштен, вероватно из хигијенских и естетских разлога. Да би се ово направило, лекари П. Сафар, Л. Ескараго и Ц. Елам предложили су да се уместо дувања ваздуха из уста у уста употребљава цев. Они су већ приказали технику удубавања помоћу цеви пред 87 медицинских стручњака, који су готово једнодушно похвалили овај нов начин спасавања унесрећених.

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ ИГРАЧКЕ ЗА РОЂЕНДАН

Copyright P. I. B. Box 6 Copenhagen

Лепи мали пилићачи начињени су од сепентина. Чврсто намотане у два котава, и неједнаке величине, оне представљају главу и тело. Крајеви трака су залепљени па се не би одмотавале, а такође и глава с телом. Кљуна, реп и крила начињена су од комадића хартије и залепљени. Главни украс, намањен седишни стола, састоји се од огледала које је овијачено цвећем. Свеће се праве од остатака великих свећа који се положе у мале плитке судије. На љусци куваних јаја нацртајте разне смешне ликове. Капе су од картона који је окројен слично постољу вазе на десној страни. Ваза је — љуска испразњеног јајета. Јагањци су од запупача и премазани су лепком преко кога се ставља вата или бела пречишћена вуна. Ножнице су им од шибица, а врат од савитљиве жице.

... прву власуљу у Европи понео је француски владар Луј IX

Свети из 13 века коме је, како се тврди, коса била опала од напора у једном крсташком рату. Од сваког дворанина који је имао косу сличну краљевој узет је по један прамен и тако је начињена власуља.

... када је готски краљ Аларих, 408 године, освојио Рим, Римљани су му, поред онога што је сам опљачкао, морали дати још и 2.500 килограма злата, 1.500 килограма сребра, 4.000 свилених хаљина, 3.000 пурпурних ортача и 1.500 килограма бибера.

... кит дуг двадесет метара има ушне о-

... снег на Гренланду, који је веома сув, сам од себе одаје

звуче који личе на рику сирена.

творе чији пречник није већи од пречника обичне оловке.

... орашчић, миришљав зачин који се употребљава приликом мешања колача, води порекло са Молучких Острва у Индијском Океану.

... биљка ананас, коју су Индијци гајили још много пре открића Америке не-

... прве ваздушне акробације изводио је француски пилот Адолф Пегу који је погинуо у једној ваздушној бици за време Првог светског рата. Пегу је септембра 1913 године први пут летео са изврнутим авионом, тако да му је глава била окренута надоле.

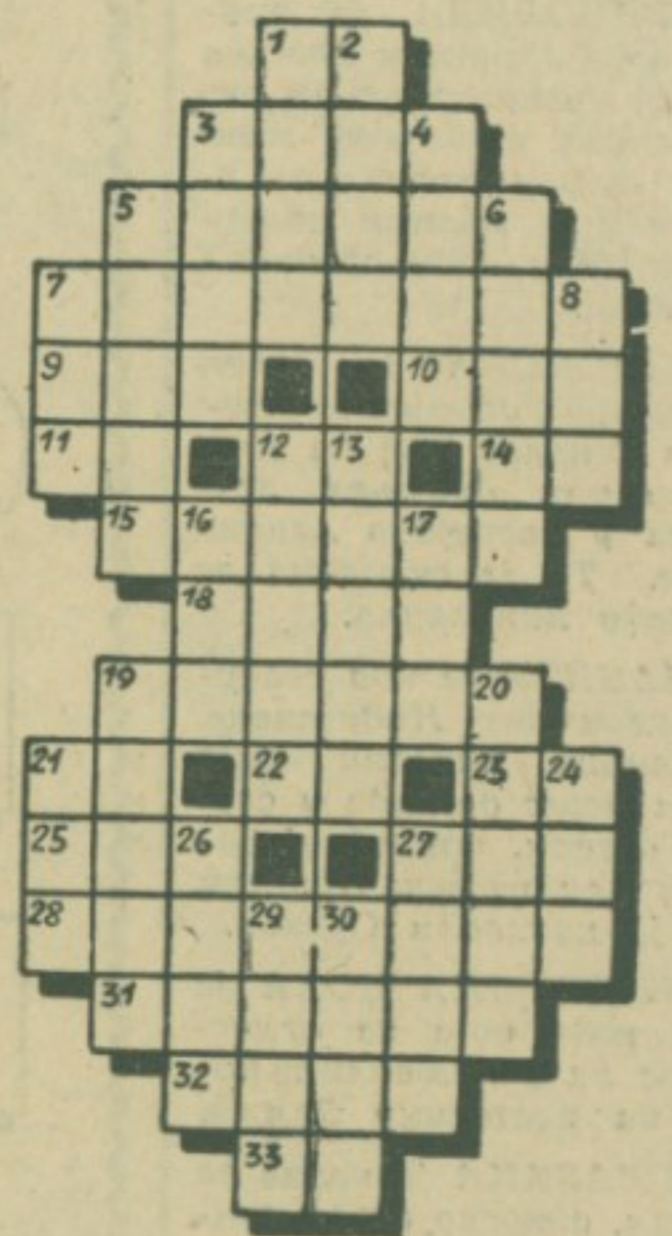
... цу-циу, назив за нарочити метод напада и одбране без употребе оружја, знама семена и размножава се помоћу корена.

ма семена и размножава се помоћу корена.

Водоравно: 1) хемиски знак за молибден; 3) аутор романа „Три мускетара“; 5) зборник закона; 7) италијански пустолов из XVIII века; 9) врста лавина; 10) острво у Јадранском Мору; 11) предлог; 12) слово латинице; 14) лична заменица; 15) део Загреба у коме се налази стадион за тениска такмичења; 18) ствано женско име; 19) предња страна грађевине; 21) нота; 22) немачки предлог; 23) египатско божанство; 25) мушко име; 27) ознака за јединицу запремине; 28) молба, захтев; 31) планина у Бугарској; 32) полуострво у Северној Европи; 33) упитна речца.

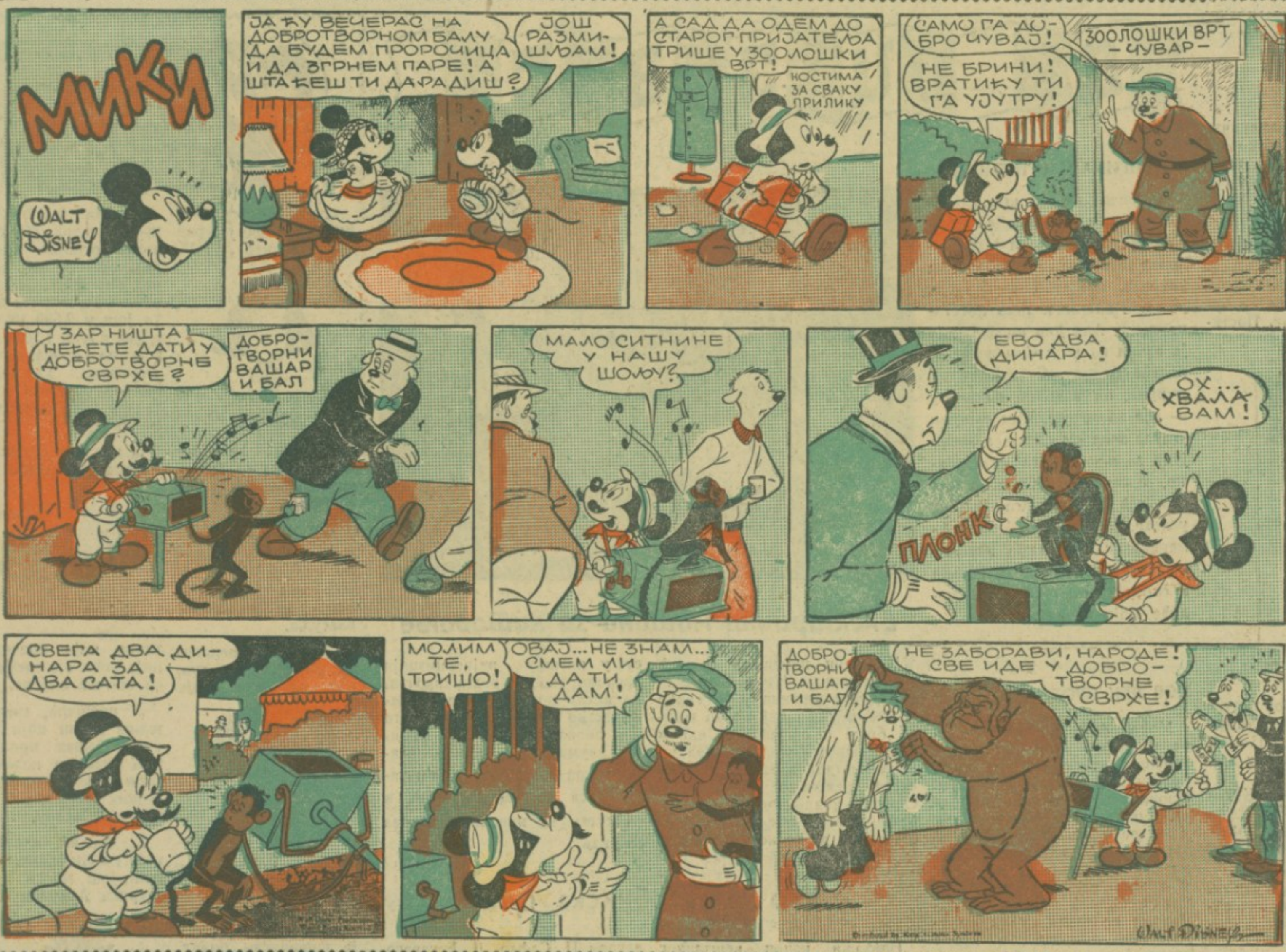
Усправно: 1) фригиски краљ; 2) знак, предзнак (лат); 3) кутија за цигарете; 4) стара мера за запремину; 5) речна риба; 6) пратња; 7) град у Француској; 8) мера за површину (множ.); 12) део авиона; 13) птица из фамилије кока; 16) змај; 17) прилог за време; 19) опруга; 20) мелодије; 21) део тела код животиња; 24) грчка богиња обмане; 26) острво; 27) врста листопадног дрвета; 29) предмет обожавања; 30) стара мера за дужину (множ.).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) Ур; 3) плус; 5) етатин; 7) есу; 8) нек; 10) „Виј“; 11) реми; 12) он; 13) Урал; 14) Абадан; 17) осам; 18) плурал; 20) Илир; 21) Ив; 23) Пива; 24) Еве; 25) сви; 26) дно; 27) Ајачио; 30) А-вап; 31) ај.

Усправно: 1) Ула; 2) рум; 3) Птуј; 4) синерама; 5) Емина; 6) неман; 7) епо; 9) Кил; 11) рудар; 15) Волинџа; 16) асура; 18) Плива; 19) Ливно; 20) Ипе; 22) вео; 24) „Едип“; 26) ара; 29) чај.

ДОСЕТИЛИ СЕ

Мики игра шаха са својим суседом професором, а Шиља и Хорације посматрају игру. Кибицери као кибицери, сваки час стављају своје примедбе: те ово није требало играти, те ја бих помакао ову фигуру. Мики је покушавао да их ујутка, али у залуд. Најзад, устаде и обрати се Шиљи:

— Молим те, Шиљо, да ли би могао за тренутак да ме замениш? Морам да тркнем до Мими важним послом.

И Шиља заузео његово место.

После минут-два устаде и професор па се обрати Хорацију:

— Да ли бисте и ви мене могли да замените. Одмах се враћам.

Хорације са одушевљењем пристаде.

Заменици су тако вукли потезе, партија се примицала крају, али Микија и професора нема. Најзад је Хорације матирао Шиљу, па су почели и нову партију... Занесени изгром, зачудише се кад изби подне.

— Ало, келнер — позва Хорације — шта ли то може бити с Микијем?

— С Микијем? Ено за у суседној соби. Игра шаха са својим суседом професором!

ПИТАЊА ОРИГОНИ

Ко су били Идрисиди?
Шта је когол?
Шта све значи кринолина?
Шта је линоксин?
Шта је Маниту?
Каква је то метеорска вода?
Шта је Му'алака?

ОДГОВОРИ

ИДРИСИДИ су били муслиманско-арапска династија у северозападној Африци. Престоница им је била у граду Фесу. Ова династија владала је од 788 до 974 године независно од Багдадског калифата.

КОГОЛ (италијанска реч) је мрежа за лов о-балне рибе. Има крила и врећу с дрвеним обручима. На крају крила налази се по један колац који држи мрежу усправно расплету.

КРИНОЛИНА је тканина од струне и гаљина направљена од ње. Та реч означава и широку јесенску сукњу растезну обручем у облику звона. Била је у моди средином 19 века.

ЛИНОКСИН је чврст производ добијен сушењем ланеног уља на ваздуху или дувањем ваздуха у загрејано ланено уље. То је сировина за израду линолеума.

МАНИТУ је код северноамеричких Индијанаца безлична чаробна сила која може да буде у свакој ствари, природној појави или радњи. Ирокези су је називали Орнда.

МЕТЕОРСКА ВОДА је сва вода која из атмосфере пада у ком облику пада на површину Земље.

МУ'АЛАКА је назив за седам, односно десет, најбољих старих арапских песама од седморице, односно десеторице, најпознатијих старих песника из VI века.

БАШЧУКАНИК

